

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2018-2020

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Iva Meškanová

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

a jejich profesní rozvoj

Praha 2020

Vedoucí diplomové práce: Doc.PhDr. Karel Kohout CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED PART TIME STUDIES

2018-2020

DIPLOMA THESIS

Iva Meřkanová

**The further education of pedagogical workers
and their professional development**

Prague 2020

Diploma Thesis Work Supervisor: Doc.PhDr. Karel Kohout CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská/diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 24.1.2020

Iva Meškanová

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce, Doc. PhDr. Karlu Kohoutovi CSc. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce. Rovněž bych chtěla poděkovat za vstřícnost a pomoc při získávání potřebných informací a podkladů.

Anotace

V teoretické části autorka charakterizuje za pomoci odborné literatury základní pojmy, které se týkají dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Byly zde vymezeny pojmy pedagogický pracovník, požadavky na vzdělávání pedagogického pracovníka, klíčové kompetence, legislativní rámec, týkající se DVPP a strategické dokumenty týkající se vzdělávání. Dále se v teoretické části pojednává o charakteristice DVPP a jeho druzích a formách. Autorka dále představuje také konkrétní nabídku DVPP. V závěru teoretické práce představí autorka TALIS, mezinárodní šetření o vyučování a učení (*Teaching and Learning International Survey*), který je projektem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

V praktické části, autorka po zanalyzování výsledků na základě empirického šetření, které provedla pomocí dotazníkového šetření, zjistila názory a postoje pedagogických pracovníků vybraných základních škol na DVPP. Na základě analýzy výsledků empirického šetření autorka vypracovala doporučení k zefektivnění DVPP pro pedagogické pracovníky, vedení škol, zřizovatele škol, vzdělávací instituce a MŠMT.

Klíčová slova

Další vzdělávání pedagogických pracovníků, pedagogický pracovník, vzdělání, vzdělávání.

Annotation

In the theoretical part with the help of professional literature, the author describes the basic concepts related to the further education of pedagogical staff. There were defined terms of pedagogical worker, requirements for education of pedagogical worker, key competencies, legislative framework concerning DVPP and strategic documents concerning education. Furthermore, the theoretical part discusses the characteristics of DVPP, types and forms of DVPP, and the author presents a specific offer of DVPP. At the end of the theoretical thesis, the author presents TALIS, an International Survey on Teaching and Learning International Survey, which is a project of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD).

In the practical part, the empirical questionnaire survey determines the views and attitudes of pedagogical workers of selected elementary schools on DVPP. The author made the analysis of the empirical survey results and prepared recommendations for making DVPP more effective for pedagogical staff, school management, school founders, educational institutions and MŠMT.

Keywords

Education, education, further education of pedagogical staff, pedagogical worker.

ÚVOD.....	9
1 ZÁKLADNÍ POJMY A LEGISLATIVNÍ RÁMEC DVPP.....	11
1.1 Základní pojmy	11
1.2 Strategie vzdělávací politiky ČR	11
1.3 Legislativní rámec DVPP	15
1.4 Pedagogický pracovník.....	17
1.5 Požadavky na vzdělání pedagogického pracovníka.....	19
1.6 Klíčové kompetence	21
2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	25
2.1 Charakteristika a význam DVPP	25
2.2 Druhy DVPP.....	27
2.3 Formy DVPP.....	29
2.4 E-learning.....	31
2.5 Konkrétní nabídka dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky	34
2.6 Motivace pedagogického pracovníka k DVPP	36
2.7 Překážky ve vzdělávání pedagogických pracovníků	37
3 TALIS (TEACHING AND LEARNING INTERNATIONAL SURVEY) ..	39
PRAKTICKÁ ČÁST	43
4 EMPIRICKÉ ŠETŘENÍ	43
4.1 Formulace problému	43
4.2 Cíl výzkumu.....	43
4.3 Stanovení hypotéz.....	44
4.4 Metodologie a metody výzkumu	44
4.5 Základní charakteristika zkoumaného vzorku	45
4.6 Výsledky dotazníkového šetření.....	45
5 VÝSLEDKY EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ A ODPOVĚDI NA HYPOTÉZY	76
5.1 Celkové výsledky dotazníkového šetření	76
5.2 Vyhodnocení hypotéz.	79
5.3 Doporučení k zefektivnění DVPP.....	80
5.3.1 Doporučení pro pedagogické pracovníky základních škol	80

5.3.2	Doporučení pro ředitele základních škol.....	80
5.3.3	Doporučení pro zřizovatele škol	81
5.3.4	Doporučení pro vzdělávací instituce.....	81
5.3.5	Doporučení pro MŠMT.....	81
ZÁVĚR		83
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		84
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ		88
SEZNAM PŘÍLOH.....		91

ÚVOD

Diplomová práce „Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich profesní rozvoj“ se zaměřuje na dnes poměrně aktuální téma v oblasti vzdělávání. Autorka sama pracuje jako pedagog na 2. stupni základní školy a s dalším vzdělávání pedagogických pracovníků má dlouholeté zkušenosti, a proto si také zvolila výše uvedené téma. V současném školství je kladen čím dále větší důraz na vzdělávání pedagogických pracovníků. Technologický pokrok a vývoj společnosti obecně dostává učitele neustále do jiného rozměru. Nároky a požadavky na učitele se stále zvyšují nejen ze strany systému, ale také ze strany společnosti, médií, povědomí žáků/studentů, všeobecného rozsahu apod. A tak je velmi důležité, aby pedagogický pracovník udržoval tempo s novými trendy, prohluboval své znalosti, rozvíjel své profesní předpoklady a udržoval si duševní i tělesné zdraví. A proto by měl každý pedagogický pracovník vnímat v rámci svého profesního rozvoje jako samozřejmé i celoživotní vzdělávání. Rozvoj celého systému školství závisí na připravenosti pedagogických pracovníků rozvíjet své schopnosti přizpůsobovat se novým trendům ve výuce. Důležitá otázka je motivace pedagogických pracovníků k jejich profesnímu rozvoji.

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je seznámit čtenáře se systémem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v České republice a následně s postojem učitelů vybraných základních škol k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Výzkumným problémem je, zda se pedagogičtí pracovníci vybraných základních škol účastní dalšího vzdělávání, jakou mají motivaci a jaké mají podmínky k dalšímu vzdělávání, zda vedení školy podporuje jejich profesní rozvoj, jestli vedení školy zajišťuje kvalitní vzdělávání a v neposlední řadě, zda je dost finančních prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Bude zjišťováno, zda pedagogický pracovník aplikuje nové poznatky do výuky.

Na základě tohoto cíle byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

- 1) zjistit, jestli se pedagogičtí pracovníci základních škol účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- 2) zjistit, jaké mají podmínky k dalšímu vzdělávání,
- 3) zjistit, zda je vedení škol podporuje v dalším vzdělávání,

- 4) zjistit, zda pedagogičtí pracovníci mají povědomí o nabídce akreditovaného DVPP
- 5) zjistit, zda pedagogové aplikují nabyté zkušenosti do své výuky,
- 6) zjistit, jaká je úroveň dalšího vzdělávání z pohledu pedagoga,
- 7) zjistit, zda je financování dalšího vzdělávání problémem,
- 8) zjistit, ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci vzdělávají a ve které se potřebují vzdělávat

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou část a část praktickou. V teoretické části nás autorka seznámí s legislativou, která se týká DVPP, vysvětlí základní pojmy, jako je vzdělání a vzdělávání, definuje zde pedagogického pracovníka a jeho předpoklady pro vykonávání práce v edukačním prostředí a s tím související klíčové kompetence. Autorka přiblíží význam DVPP pro pedagogické pracovníky, realizaci DVPP, metody a formy vzdělávání. Ukáže aktuální nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditovanou Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy. V poslední řadě představí aktuální vybrané mezinárodní výsledky šetření o vyučování a učení TALIS 2018.

Praktická část diplomové práce vychází z části teoretické a je zaměřena na pedagogické pracovníky vybraných základních škol, zde je použita metoda dotazníkového šetření pro pedagogické pracovníky základních škol. Hlavním cílem výzkumné části je zjištění, jaký je postoj ke vzdělávání pedagogických pracovníků k DVPP. Dále jsou zjišťovány potřeby, motivace, finanční možnosti a překážky v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro výzkumné šetření je zvolen kvantitativní výzkum s metodou dotazníkového šetření.

Na základě získaných dat z teoretické i praktické části diplomové práce autorka navrhuje nová doporučení pro zefektivnění dalšího vzdělávání pedagogů.

TEORETICKÁ ČÁST

Úvodní kapitola diplomové práce se zabývá základními pojmy, které mají vztah k tématu práce, tj. další vzdělávání pedagogických pracovníků na základních školách a k legislativnímu rámci, který se týká dalšího vzdělávání.

1 ZÁKLADNÍ POJMY A LEGISLATIVNÍ RÁMEC DVPP

1.1 ZÁKLADNÍ POJMY

Další vzdělávání pedagogických pracovníků. V Pedagogickém slovníku je napsáno, že se jedná o: „Termín s velmi širokým významem a zahrnující různé možnosti vzdělávání a profesních příprav osob, které prošli určitým stupněm školského vzdělávání“ (Průcha, Walterová, 2013, s. 44). Jakékoli vzdělávání po nástupu jedince na trh práce, se považuje za další vzdělávání. Také oblast zájmového vzdělávání, i když nesouvisí s profesním životem, můžeme zahrnout do termínu další vzdělávání (např. informační technologie, sport, cizí jazyky atd). Pojem dalšího vzdělávání je často spojován s pedagogickými pracovníky, kteří se musí po celý svůj profesní život vzdělávat a prohlubovat si svoji kvalifikaci. Z hlediska času je další vzdělávání mnohem delší než počáteční vzdělávání, na které navazuje. Podle Kohnové se rozděluje vzdělávání pedagogických pracovníků do dvou oblastí, které ale mají vzájemnou souvislost. „Zahrnují profesní přípravu pedagogického pracovníka a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Také je někdy označováno za vzdělávání pregraduální a postgraduální.“ (Kohnová, 2004, s. 56). Na oblast dalšího vzdělávání se zaměřují například neziskové organizace, zaměstnavatelé, stát i mezinárodní organizace.

1.2 STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČR

Podstatou vzdělávací politiky České republiky jsou otázky, týkající se rozvoje a organizace vzdělávacího systému způsobem, který má přispívat k rozvíjení společnosti jako celku, demokracie, konkurenceschopnosti České republiky a uplatnění občanů ve světě. Základním kamenem vzdělávací politiky ČR byla tzv. Bílá kniha (Národní program rozvoje vzdělávání) která byla vytvořena v roce 2001.

Součástí Bílé knihy byla změna přístupu a profesní kariéry pedagogických pracovníků:

„Podporovat proměnu v pojetí a výkonu pedagogické činnosti ve všech vzdělávacích institucích, posilovat sociálně-profesní postavení pedagogických a akademických pracovníků, zvýšit kvalitu jejich přípravného a dalšího vzdělávání, vytvořit podmínky pro jejich kariérní růst a vyšší motivaci k osobnímu zdokonalování a týmové spolupráci. (Kolektiv autorů, 2001 s. 94)

Hlavní opatření:

- „Vymezit a zvýšit kvalifikační úroveň všech kategorií pedagogických pracovníků
- Zvyšovat kvalitu přípravného vzdělávání pedagogických pracovníků
- Dobudovat systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Založit systém kariérového a platového postupu pedagogických pracovníků
- Zvyšovat vědeckou a pedagogickou úroveň pedagogických a akademických pracovníků v terciálním sektoru vzdělávací soustavy
- Rehabilitovat platovou úroveň pedagogických a akademických pracovníků“
(Kolektiv autorů, 2001 s. 95-96)

Národní program rozvoje vzdělávání nahradila Strategie vzdělávací politiky 2020.

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Tato strategie navázala na Národní program rozvoje vzdělávání, tzv. Bílou knihu.

Plánovala vytvořit koncepční základ celoživotního učení, který autorka cituje:

„V následujících letech budou rozvíjena opatření s cílem:

- Zajistit, aby každý učitel mohl využívat programy dalšího vzdělávání a aby měl k dispozici individuální podporu založenou na reflexi vlastní pedagogické činnosti pod odborným vedením kdykoli v průběhu své profesní dráhy.
- Omezovat příčiny nedostupnosti nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Podporovat efektivní formy vzájemného sdílení zkušeností mezi pedagogy; zmapovat a zveřejňovat pro inspiraci zkušenosti českých škol s touto formou zlepšování.

- Systémově zajistit podporu pedagogickým lídrům, včetně adekvátního hodnocení a možnosti snížit přímou vyučovací povinnost, tak aby mohli vykonávat mentorskou roli ve své nebo jiné škole“ (Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, 10)

Celkové hodnocení této koncepce ukázalo, že podobně jako u programu Národní rozvoj ve vzdělávání se ani u Strategie vzdělávací politiky 2020 nepodařilo naplnit všechny cíle a priority těchto dokumentů. Díky změnám a neustálému vývoji společnosti i nových technologií je nutno stále inovovat podmínky vzdělávání.

Příručka, kterou vydalo OECD v roce 2017 The OECD Handbook for Innovative Learning Environments je výstupem stejnojmenného dlouhodobého projektu. Zde autorka vybrala pasáž, která se věnuje inovaci školství. Můžeme to brát jako inspiraci k naplnění cílů budoucího programu Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

V příručce se uvádí:

- **„Aktivita žáků a motivace**
Žáci vykazují známky zaujetí a vytrvalosti. Třídní kolektivy fungují na bázi kolektivních činností a používají různá prostředí (prezenční i online).
- **Spoluúčast žáků**
Žáci získávají díky personalizaci učení mnohem důležitější postavení. Jsou součástí týmu rozhodujícím o výuce, a tato jejich účast není jen formální.
- **Schopnosti učitelů**
Učitelé rozumí podstatě vzdělávacích postupů, orientují se v principech aktuálních inovací a jsou schopni používat různé strategie. Jejich odborné znalosti jsou podloženy výzkumem.
- **Učitelská praxe**
Učitelé se zapojují do odborných diskuzí, podílejí se na řízení školy i na zavádění inovací a spolupracují (včetně týmového učení).
- **Mezioborovost**
Významnou součástí přípravy výuky je integrace mezioborových přístupů a jim odpovídajících výukových materiálů. V této oblasti je možné aplikovat výsledky nových pedagogických výzkumů, které nejsou realizovány pouze univerzitami.

- **Kombinované personalizované pedagogické postupy**
Ve výuce se kombinuje množství různých přístupů – včetně aktivit pro celou třídu, skupiny a individuální práci. Existuje prezenční, virtuální (online), kombinovaná (blendet) i komunitní (neformální výuka). Jsou zaváděny personalizované postupy a formativní hodnocení.
- **Digitální zdroje, sociální média a inovativní využití digitálních technologií**
Žáci se prostřednictvím technologií věnují bádání a výměně výsledků v rámci projektů i na sociálních sítích. Učitelé jsou díky technologiím v neustálém spojení mezi sebou, s žáky i dalšími partnery. Využití technologií ve výuce stále roste.
- **Hodnotící myšlení**
Učitelé disponují tzv. „hodnotícím myšlením“, tj. pracují s daty popisujícími výukové výsledky žáků a používají je formativním způsobem. Žáci hodnotí sami sebe a hodnotí se též navzájem.
- **Odlišné hodnotící postupy**
V souladu s výukovými metodami jsou vyvinuty a používány různé hodnotící postupy zkoumající znalosti, pochopení, schopnost aplikovat poznatky, zvědavost, kreativitu, schopnost spolupracovat, vytrvalost, atd. Hodnocení jde nad rámec běžných školních aktivit.
- **Propracované informační systémy a individuální portfolia**
Prostřednictvím informačního systému je k dispozici komplexní profil každého žáka, včetně jeho výstupů. Přístup k němu mají všichni pracovníci nastavující výukovou strategii a postupy.
- **Profil vedoucího**
Hlavní důraz je kladen na výuku. Způsoby řízení jsou sdíleny v rámci profesionální komunity.
- **Různorodost partnerů**
Formativní řízení výuky integruje různé aktéry – rodiče, další rodinné příslušníky, ale též členy komunity, firmy, kulturní instituce, vysoké školy a další, např. zřizovatele a komunity odborníků.
- **Úroveň a spolupráce**
Spolupráce s partnery je intenzivní a viditelná.

- **Globální propojení**

V globalizovaném světě je samozřejmostí se spojovat s jiným vzdělávacím prostředím a odlišnými partnery na mezinárodní úrovni (např. E-twinning)“ (0).

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Na konci roku 2018 MŠMT (Ministerstvo školství a mládeže a tělovýchovy) zahájilo na základě konce účinnosti Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 přípravu další, tentokrát nese název, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Dle MŠMT má definovat vizi, priority a cíle vzdělávací politiky v období přesahujícím horizont roku 2030. Dokončení tohoto dokumentu je v plánu v polovině roku 2020.

Jedním z již představených bodů ze dne 7.6.2019 v Praze je:

„Podpora učitelů, ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání, které obsahuje

- Část nepřímé pedagogické činnosti učitelů cíleně/povinně zaměřit na to, aby učitelé svoji práci refleктоvali a inovovali – a vytvořit pro to adekvátní podmínky (např. technická i expertní podpora video analýz výuky v systému DVPP, atd.).
 - Systém dalšího vzdělávání nastavit tak, aby napomáhal diagnostice vzdělávacích potřeb školy a jejich učitelů a dokázal je z větší míry saturovat on-site (intervize, resp. supervize; on-site oborově didaktické resp. pedagogické vzdělávání – ať už elektronickou formou s dostatečnou nabídkou kvalitních metodických materiálů, nebo spoluprací s metodickými kabinetem, univerzitami, jinými školami atd.)“.
- (29).

1.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC DVPP

V ČR má pedagog nejen právo, ale i povinnost se vzdělávat po celou dobu trvání své pedagogické praxe. Díky DVPP je pak schopen držet krok se současnými trendy ve vzdělávání. DVPP je legislativně zakotveno v mnoha dokumentech, které je možné rozčlenit do tří skupin:

- kurikulární dokumenty
- právní předpisy
- strategické dokumenty

Kurikulární dokumenty

Hlavním kurikulárním dokumentem je Rámcový vzdělávací program (RVP), který je na státní úrovni. Pro základní školství se jedná o RVP pro základní školství, ze kterého si školy následně připravují vlastní Školní vzdělávací program (ŠVP).

Právní předpisy, které upravují DVPP

DVPP je legislativně ukotveno v zákonech a vyhláškách České republiky.

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - § 7 ods. 5 (druhy školských zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků) § 115 (poskytování metodiky, podpůrných činností, koordinace a informace školám a školským zařízením), § 160 (financování školství), §164 odst. 1 písm. c) a e) (povinnosti ředitele školy poskytnout pedagogickým pracovníkům podmínky pro DVPP a zajištění odborné úrovně pedagogických pracovníků) §169 (druh školského zařízení pro DVPP, povinnost ředitele vytvářet podmínky pro DVPP).
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, dává povinnost pedagogům se po celou dobu činnosti dále vzdělávat. Ustanovení § 24 až § 29 výše uvedeného zákona se věnuje dalšímu vzdělávání a kariernímu systému pedagogických pracovníků škol zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí a zařízení sociálních služeb, kde přesně definuje podmínky a průběh DVPP, stanovuje pravidla pro akreditaci vzdělávacích programů poskytované institucemi.
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) § 230 zákona, stanovuje zaměstnavateli oprávnění uložit zaměstnanci účast na školení a studiu, nebo jiných formách přípravy k prohloubení jeho kvalifikace, popřípadě po zaměstnanci požadovat, aby prohlubování kvalifikace absolvoval i u jiné právnické nebo fyzické osoby, nebo formou samostudia. Řeší také problematiku financování účasti a úhrady platu/mzdy zaměstnance. § 227 (zákoník práce): „Zaměstnavatel pečuje o odborný rozvoj zaměstnanců. Péče o odborný rozvoj zaměstnanců zahrnuje zejména:

- a) zaškolení a zaučení,
 - b) odbornou praxi absolventů škol,
 - c) prohlubování kvalifikace,
 - d) zvyšování kvalifikace.
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU
 - Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v páté části, § 60 upravuje poskytování programů celoživotního vzdělávání na VŠ

Vyhlášky, které legislativně upravují další vzdělávání

- Vyhláška č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků

Strategické dokumenty jsou uvedeny v kapitole 1.2 Strategie vzdělávací politiky ČR.

1.4 PEDOGICKÝ PRACOVNÍK

Vzhledem k tomu, že se v diplomové práci zabýváme pedagogickými pracovníky, je nutné si pedagogického pracovníka charakterizovat. „V legislativě ČR i v oficiálních dokumentech MŠMT ČR se termín učitel vyskytuje jen omezeně, většinou se užívá termín pedagogický pracovník. Dochází pak k rozlišení pedagogických pracovníků na učitele a další pracovníky.“ (Kohnová 2004, s. 24)

Zákon o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb. definuje pedagogického pracovníka následujícím způsobem: „Pedagogický pracovník je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímo výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko – psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, ke kterému uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu ¹⁾ (dále jen „přímá pedagogická činnost“); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízení sociálních služeb. Přímou pedagogickou činnost vykonává: učitel,

pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, vychovatel, speciální pedagog, psycholog, pedagog volného času, asistent pedagoga, trenér, metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně, vedoucí pedagogický pracovník.“ Každý ze zmíněných pedagogických pracovníků výše, musí mít předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků a nadále musí získávat odbornou kvalifikaci. Vše je konkretizováno v zákonu č. 563/2004 Sb. (2).

„Pedagogický pracovník neboli učitel musí být vzdělán nejen v oboru a pedagogice, ale měl by také vykazovat všeobecný přehled, a to filosofický, politický, vědecký a kulturní. Sám by neměl být jednostranný ve svém oboru a žákům předávat informaci i v širším textu, znění. Na pedagogy je kladen požadavek teoretického i praktického odborného vzdělání v oboru, který vyučuje. Proto je důležité, aby pedagog učil zejména vystudovaný obor, který ovládá v teoretické i praktické rovině. Podmínkou úspěšného pedagogického pracovníka není jen všeobecné a odborné vzdělání pedagoga, ale zároveň hluboké pedagogické vzdělání (dějiny výchovy, obecná pedagogika, filosofie výchovy, pedagogická psychologie, pedagogická sociologie, školní hygiena, didaktika, teorie jednotlivých výchovných složek, metodika odborných jednotlivých oborů). Dále musí učitel umět podat látku, definovat cíle, stanovovat cíle dílčí. Rozhodovat o tom, jaké volit efektivní metody, postupy, aby výuka byla efektivní a žáky/studenty aktivizovala a formovala. Práce učitele je velmi různorodá a na učitele jsou kladeny stále větší nároky, a to nejen ze strany systému školství, ale společnosti obecně. Je tedy velmi důležité, aby se učitel vzdělával, udržoval všeobecný přehled, pracoval na své dovednosti komunikovat, pečoval o své duševní zdraví a také, aby dbal na svůj zdravotní stav“. (15).

Výše jsme si přiblížili určitý start pro pedagogickou kariéru. Jak již bylo zmíněno, pedagogický pracovník by se měl neustále udržovat v kondici, a to ve všech zmíněných rovinách – politické, kulturní, vědecké, filosofické a ve všeobecném rozhledu. V českém školství tuto skutečnost nařizuje i zákon. Právním předpisům se budeme věnovat v samostatné kapitole teoretické části diplomové práce.

1.5 POŽADAVKY NA VZDĚLÁNÍ PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA

Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících přesně definuje jaké vzdělání musí mít pedagogický pracovník. Níže si vymezíme předpoklady pro samotný výkon činnosti na základních školách, které budou stěžejní pro tuto diplomovou práci.

„Učitel prvního stupně základní školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem

- a) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,
- b) v akreditovaném magisterském studijním programu studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času, a vzděláním v programu celoživotní vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,
- c) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy a 1. vzděláváním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, nebo 2.
- d) doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace podle § 22 odst. 2 (dále jen „doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace“),
- e) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy a vzděláváním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,
- f) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu,
- g) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti umění studijního oboru umělecko-pedagogického zaměření, který odpovídá charakteru vyučovaného uměleckého předmětu,

- h) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka, nebo
- i) podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

Učitel druhého stupně základní školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

- a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy,
- b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- c) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- d) studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a 1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo střední školy, nebo 2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy,
- e) v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy,
- f) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy a 1. vysokoškolsky vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy, 2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřené, na přípravu učitelů druhého stupně základní školy, nebo 3. doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace,
- g) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu,
- h) zaměřeném na tělesnou výchovu a sport jen pro výuku tělesné výchovy, nebo
- i) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka.“ (Zákon č. 563/2004 Sb.)

1.6 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

„Charakteristika dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků spočívá v tom, rozvíjet profesní kompetence (předpoklady) pedagoga, a to po celou dobu jeho pedagogické činnosti. Pedagogický pracovník má tedy za úkol rozvíjet své klíčové kompetence“.
(Tomek 2007, s. 7) „Mít kompetenci znamená, že člověk (žák) je vybaven celým složitým souborem vědomostí, dovedností a postojů, ve kterém je vše propojeno tak výhodně, že díky tomu člověk může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává ve studiu, v práci, v osobním životě. Mít určitou kompetenci znamená, že se dokážeme v určité přirozené situaci přiměřeně orientovat, provádět vhodné činnost, zaujmout přínosný postoj.“ (13). Na klíčových kompetencích je velmi důležité neustále pracovat a zefektivňovat je. Je důležité si uvědomit, že zefektivňováním schopností aplikovat klíčové kompetence ve svém profesním životě, neustále zvyšujeme nejen prestiž povolání, své pozice, ale také vlastní osobnosti, a to nejen v oblasti pedagogické. Klíčové kompetence se týkají všech profesí a povolání. Ve vzdělávání dostávají klíčové kompetence stále větší prostor, důraz a váhu. Jsou nedílnou součástí současného školství, a to nejen v České republice. Důležité je si uvědomit, že rozvíjení klíčových kompetencí je nekonečný proces.

Klíčové kompetence můžeme třídit různými způsoby.

„Kompetence: oborově-předmětové, didaktické-psychodidaktické, pedagogické, manažerské, diagnostické-hodnotící, sociální, prosociální, komunikativní, intervenční, osobnostní a osobnostně-kultivující“.
(13).

- „Kompetence oborově-předmětová souvisí s teoretickými a praktickými poznatky pedagogického pracovníka o daném oboru, který vyučuje. Učitel se aktivně vzdělává ve svém oboru/předmětu a jeví o svůj obor zájem. Pedagogický pracovník prolíná svou odbornost do předmětu, který vyučuje. Je schopen svou aprobaci prolínat i do mezipředmětových vztahů pro lepší pochopení žáků/studentů. Učitel je schopen o daném oboru přednášet a konstruktivně diskutovat, argumentovat a i nadále si prohlubovat své znalosti.

- Kompetence didaktická/psychodidaktická ovládá strategie vyučování a učení, dovede využívat metodický repertoár, který je schopen přizpůsobit individuálním potřebám žáků. Učitel dokáže vyhodnotit situaci a zvolit vhodné didaktické formy a metody. V dalším vzdělávání se učitel zaměřuje na nové vyučovací metody a formy, které následně aplikuje v praxi pro zefektivnění výuky.
- Kompetence didaktická ovládá procesy a podmínky výchovy, pedagogický pracovník je schopen podporovat rozvoj individuálních kvalit žáků, má znalosti o právech dítěte a respektuje je ve své práci. Umí výuku individualizovat a vyhodnotit rozdílné potřeby jedinců. Přizpůsobit výuku tak, aby pro každého jedince byla výuka přínosná a srozumitelná.
- Kompetence manažerská, učitel má znalosti o podmínkách a procesech fungování školy, ovládá administrativní úkony spojené s evidencí žáků (třídní výkaz, třídní kniha, matrika, aj.), má organizační schopnosti pro mimo-výukové aktivity žáků.
- Kompetence diagnostická/hodnotící, učitel dovede použít prostředky pedagogické diagnostiky, je schopen identifikovat žáky se specifickými poruchami učení a následně s nimi pracovat. Předpoklad se zabývá rozpoznáváním výchovných a výukových problémů studentů/žáků.
- Kompetence sociální ovládá prostředky utváření pozitivního učebního klimatu. Učitel umí komunikovat se svými žáky, s jejich zákonnými zástupci a se svými kolegy.
- Kompetence prosociální ovládá prostředky socializace žáků.
- Kompetence komunikativní ovládá prostředky pedagogické komunikace, dovede uplatnit efektivní způsoby komunikace a spolupráce s rodiči, s žáky, s kolegy a s ostatními sociálními partnery. Ovládá asertivní chování, dbá verbální i neverbální komunikaci. Je schopen logicky argumentovat, přijímat argumenty ostatních a konstruktivně diskutovat.
- Kompetence intervenční ovládá intervenční prostředky k zajištění kázně, je schopný rozpoznat sociálně patologické projevy žáků (záškoláctví, šikana, delikvence, kriminalita, závislosti, aj.). Zařazuje do výuky preventivní prvky vůči nežádoucímu chování.

- Kompetence osobnostní psychická a fyzická zdatnost a odolnost. Učitel vykazuje dobrý aktuální zdravotní stav, mravní bezúhonnost.
- Kompetence osobnostně kultivující má znalost všeobecného rozhledu, přizpůsobuje se technickému pokroku v edukačním prostředí, umí vystupovat jako reprezentant své profese, má osobnostní předpoklady pro kooperaci s kolegy, s nadřízenými a se zákonnými zástupci žáků. Je schopen reflektovat vzdělávací potřeby a zájmy žáků“. (13).

Kompetence můžeme třídit i jinými způsoby: kompetence k učení, kompetence k řešení problému, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanská a kompetence pracovní. Jaroslav Veteška ve své publikaci Kompetence ve vzdělávání dospělých s. 94 odkazuje na klasifikaci klíčových kompetencí autorů Belz a Siegrist (2001, s.167), kteří třídí klíčové kompetence do třech základních rovin, a to v podobě:

1. „sociální kompetence
2. kompetence ve vztahu k vlastní osobě
3. kompetence v oblasti metod“.

„Sociální kompetence obsahuje schopnost práce v týmu, kooperativnost, schopnost čelit konfliktním a stresovým situacím, komunikativnost (komunikační dovednosti). Kompetence ve vztahu k vlastní osobě zahrnuje kompetentní zacházení se sebou samým, tj. nakládání s vlastní hodnotou, být svým vlastním manažerem, schopnost reflexe vůči sobě samému, vědomé rozvíjení vlastních hodnot, schopnost posouvat sám sebe (motivace) a dále se rozvíjet.

Kompetence v oblasti metod je charakterizována plánovitě, se zaměřením na cíl uplatňovat odborné znalosti, vypracovávat tvořivá, neortodoxní řešení, strukturovat a klasifikovat nové informace, dávat věci do kontextu a poznávat souvislosti, kriticky přezkoumávat v zájmu dosažení žádoucích inovací a změn, zvažovat šance a rizika“. (Veteška 2010 s. 94)

Klíčové kompetence rozvíjí celoživotně nejen profesní oblast, ale také rozvíjí osobní život jedince. (Belz, Siegrist 2011, s. 21): „V oblasti dalšího vzdělávání získávají klíčové kompetence stále větší prostor. Přední místo zaujímají semináře věnované komunikaci

a kooperaci. Téměř všichni organizátoři vzdělávání mají v programu nabídku tohoto druhu.“ V současné době je nepřehledné množství nabídky dalšího vzdělávání, v této diplomové práci věnujeme tomuto tématu celou kapitolu.

Veteška ve své publikaci uvádí: „Rozvíjení klíčových kompetencí souvisí s dalším vzděláváním, celoživotním učením a rekvalifikacemi, neboť klíčové kompetence jsou získávány především při vzdělávacím procesu (školním, podnikovém a dalším vzdělávání). Úkolem andragogiky nebo-li vzdělávání dospělých, která je poměrně mladou vědní disciplínou, je reagovat na nedostatky v tomto procesu a po metodické, technické a organizační stránce nabídnout celoživotní vzdělávání dospělým. Rozvoj osobnosti prostřednictvím nabývání či prohlubování klíčových kompetencí může vést mj. k prevenci nezaměstnanosti nebo snadnějšímu získání nového pracovního uplatnění.“ (Veteška, 2010 s. 102). „V roce 2006 bylo vydáno doporučení Evropské unie společně s Evropským parlamentem, aby byli všichni mladí lidé, kteří se připravují na dospělost, vybaveny klíčovými kompetencemi, a to v následující podobě: komunikace v mateřském jazyce, komunikace v cizích jazycích, matematická kompetence a základní kompetence v oblasti vědy a technologií, kompetence k práci s digitálními technologiemi, kompetence k učení, kompetence sociální a občanské, smysl pro iniciativu a podnikavost, kulturní povědomí a chápání uměleckého vyjádření“. (Veteška, 2010, s. 48)

2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

2.1 CHARAKTERISTIKA A VÝZNAM DVPP

Další vzdělávání pedagogických pracovníků musí získat doložku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uděluje každoročně akreditace na základě vyhodnocené žádosti, která musí splňovat kritéria. „Příprava vzdělávacích programů vyžaduje profesní dovednosti v metodice projektování vzdělávacích programů. Toto projektování je spojeno s diagnostickou činností, která racionalizuje náš koncepční záměr a jeho realizaci. Hledáme také vztah mezi určitým stavem a jeho možnou změnou, mezi cílem, obsahem, metodou a formou vzhledem k charakteristikám účastníků a vzhledem k předpokládaným efektům.“ (Belz, Siegrist, 2011, s. 79). Jiří Plamínek ve své publikaci Vzdělávání dospělých se věnuje tématu efektivní volbě metod vzdělávacích programů. Jedná se o tzv. stavební kameny vzdělávacích programů. Zmiňuje zde stupně a možnosti osvojování (naslouchání, přemýšlení, napodobování, experimentování, aj.), prezentace (podoby a složky prezentací), diskuse (podoby diskusí v prostředí kursů, prvky a techniky diskutování), logiku a etiku argumentace (vydává subjektivního za objektivní, důkazy založeny na hypotézách, nedostatečné rozlišování důkazů a argumentů, nahrazování kvantity kvalitou, důraz na negativní argumentaci, chybné negace, zužování možnostíního spektra, překotné zobecňování, srovnávání nesrovnatelného, podsouvání argumentů, manipulativní argumentace, lhaní, role lektora), řešení modelových situací (hry), řešení reálných situací (případové situace), reflexní techniky (diagnostické testy, přímé reflexní techniky, znalostní testy, dovednostní testy, zkušební úlohy), podpůrné techniky (seznamovací aktivity, povzbuzovací aktivity, venkovní aktivity, uzavírající aktivity) a tréninkové aktivity. (Plamínek, 2014, s.122)

Jiří Plamínek uvádí: „Současnost je typická rychlým a turbulentním vývojem. Mění se požadavky na naše výkony i zdroje, mění se kontext našich životů, včetně uznávaných hodnot. To, co si osvojíme ve školách, často nestačí tempu doby ani novým výzvám. Proto se stává celoživotní záležitostí nejen učení, ale i vzdělávání“. (Plamínek, 2014, s. 322)

V současné době jsou na pedagogické pracovníky kladeny stále větší nároky nejen ze strany systému školství, ale také ze strany společnosti. Pedagogický pracovník musí

udržovat tempo s novými trendy v pedagogice, neustále se vzdělávat a rozvíjet svou osobnost. Výborným a dnes již velmi populárním nástrojem je tzv. další vzdělávání. Další vzdělávání se velmi často zaměřuje s pojmem vzdělávání dospělých, toto je však mylné povědomí. Další vzdělávání pedagogických pracovníků definuje J. Kohnová ve své publikaci Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj (Kohnová, 2004, s. 59) následujícím způsobem: „Další vzdělávání je systematický, nepřetržitý a koordinovaný proces, který navazuje na pregraduální vzdělání a trvá po celou dobu učitelovy profesní dráhy. Celoživotní rozvíjení profesních kompetencí učitele a trvalý osobnostní rozvoj učitele, nejrozsáhlejší resortní a celospolečensky významnou oblast vzdělávání dospělých. Jeden ze základních předpokladů transformace školství. Nejefektivnější formu vyrovnávání obsahu i metod vzdělávání a výchovy ke školství s rychlými proměnami v hospodářsko–technickém i kulturně-sociálním kontextu.“ Vnímáme proto potřebu DVPP jako nevyhnutelnou pro práci pedagogického pracovníka. „Další vzdělávání pedagogických pracovníků vyplývá z potřeby rostoucí složitosti učitelské práce, umožňuje učitelům plnit další úkoly a zvýšit tak flexibilitu vlastní profesní dráhy, dává jim šance na profesní růst. Ucelený a nezpochybňovaný systém pregraduální přípravy a dalšího vzdělávání je i předpokladem k udržení a zvýšení prestiže vlastního povolání, může vést i ke zlepšení vnímání učitelské profese učiteli samotnými“. (14). Další vzdělávání učitele formuje nejen v profesním životě, ale také v osobním. Plamínek ve své publikaci uvádí: „Učením a vzděláváním rozvíjíme své lidské zdroje. Poznáváme a využíváme své psychické a fyzické vlastnosti, měníme a rozvíjíme své názory a motivy, zdokonalujeme své znalosti a dovednosti, vytváříme a fixujeme své návyky a zkušenosti“. (Plamínek, 2014, s. 322).

Ve vzdělávání dětí a mládeže oproti dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků vnímá autorka publikace E – learning ve vzdělávání dospělých A. Barešová zásadní rozdíl. Ve své publikaci uvádí, „že je velmi zřetelná motivace dospělých ke studiu, jejich odlišné požadavky na vyučovací proces a také odlišná očekávání ohledně přínosu do vzdělávání“. (Barešová, 2011, s. 22) Dá se tedy očekávat, že jedinec s určitými zkušenostmi, znalostmi a dosaženou praxí je více motivován prohlubovat své vědomosti.

Tabulka níže poukazuje na možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle výstupní certifikace.

Tabulka 1 [8, str. 93]

DALŠÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ kategorizace podle validity výstupní certifikace			
Certifikace s obecně závaznou platností			
Kvalifikační vzdělání		Normativní školení	Průběžné další vzdělávání
postgraduální studium <i>*vstupním předpokladem je VŠ diplom</i> rozšiřující specializační, rozdílové, funkční studium,	rekvalifikační vzdělávání <i>*změna kvalifikace změna kvalifikace pro určitý stupeň, typ školy</i> specifické je: <u>doplňující pedagogické studium</u>	školení podmiňující výkon činnosti <i>*Legislativně stanoveno</i> Podle: <ul style="list-style-type: none"> • charakteru činnosti • aktuální potřeby stanoveny specifické podmínky účasti, certifikace (povinné např. pro učitele chemie) 	průběžné prohlubování a obnova profesních kompetencí <i>*1. <u>průběžně</u> během učitelovy profesní dráhy <u>probíhající kurzy a školení</u></i> 2. <u>soustavná metodická a servisní činnost zařízení pro DVU a aktivní činnost učitelů pro rozvoj školy nad rámec běžné výuky</u>

2.2 DRUHY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Dle vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, třídíme další vzdělávání pedagogických pracovníků na tři druhy.

- „na studium k naplnění kvalifikačních předpokladů,
toto studium definujeme jako studium v oblasti pedagogických věd, studium pedagogiky, studium pro asistenty pedagoga, studium pro ředitele škol a školských zařízení, studium k rozšíření odborné kvalifikace, doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace, doplňující didaktické studium příslušného cizího jazyka
- studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů,
toto je určeno jako studium pro vedoucí pedagogické pracovníky, studium pro výchovné poradce, studium k výkonu specializovaných činností (koordinátor

ICT, koordinátor ŠVP, školní metodik prevence, specializovaná činnost v oblasti environmentální

- studium k prohloubení odborné kvalifikace, tedy průběžné vzdělávání dle § 10
 - (1) Průběžné vzdělávání je zaměřeno na aktuální teoretické a praktické otázky související s procesem vzdělávání a výchovy.
 - (2) Obsahem průběžného vzdělávání jsou zejména nové poznatky z obecné pedagogiky, pedagogické a školní psychologie, teorie výchovy, obecné didaktiky, vědních, technických a uměleckých oborů a jejich oborových didaktik, prevence sociálně patologických jevů a bezpečnosti a ochrany zdraví. Průběžné vzdělávání může zahrnovat i jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků.
 - (3) Formy průběžného vzdělávání jsou zejména účast na kurzu a semináři. Délka trvání vzdělávacího programu průběžného vzdělávání činí nejméně 4 vyučovací hodiny.
 - (4) Dokladem o absolvování průběžného vzdělávání je osvědčení.“ (8).

Průcha a Veteška ve své publikaci dělí vzdělání na:

„Formální vzdělávání - studium k naplnění kvalifikačních předpokladů, tzv. se realizuje ve školském zařízení. Jedná se o ucelené stupně vzdělávání: základní, střední a vysokoškolské, kde jsou jasně vymezena legislativně všechna pravidla a náležitosti. Ukončením tohoto studia se získá výuční list, maturitní vysvědčení, vysokoškolský diplom, atd.

Neformální vzdělávání – nebo- li studium ke splnění dalších kvalifikačním předpokladů. Jedná se o vzdělávání ve volném čase. Sportovní klub, knihovna, kurz, oddíl, volnočasové aktivity a další jiné aktivity, které vedou k rozšíření dalších dovedností. Zmíněný typ vzdělávání rozšiřuje vědomosti, dovednosti, zkušenosti a kompetence k dané práci. Neformální vzdělávání je organizováno formou kurzů, školení či přednášek. Je orientováno do různých oblastí – zdravotnictví, jazykové dovednosti, ITC oblast, umění, sport, jeho cílem je poznání a řešení potřeb klientů, avšak za výsledkem nestojí formální kvalifikace.

Informální vzdělávání - jedná se o samostudium, promítání zkušeností běžného života do života profesního je nesystematické a nekoordinované. Tímto způsobem se učíme z každodenní komunikace z rodiny, od kamarádů, kolegů, návštěvou sportovních

a kulturních akcí, jednoduše tedy řečeno z každodenního života“. (Průcha, Veteška, Andragogický slovník 2014, s. 114, 193, 138-139).

2.3 FORMY DVPP

Dle publikace Cesty dalšího vzdělávání učitelů B. Lazarové rozlišujeme jednotlivé formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků: přednáška, školení, seminář, kurz, výcvik, dílna, samostudium. V této kapitole budeme věnovat každé formě individuálně.

- **Přednáška**

- je výklad určitého tématu, kdy se jedinec (vzdělavatel, lektor, přednášející) věnuje stanovenému tématu v předem určeném čase. Průběh přednášky má stanovenou osnovu, o kterou se přednášející opírá. Téma předává posluchačům, kteří jsou v pasivní roli. Tato forma vzdělávání se využívá zejména na vysokých školách. Cílem přednášky je předat, či rozšířit již nabyté informace.

- **Školení**

- si klade za cíl získat, či rozšířit stávající vědomosti účastníků kurzu. Školitel, instruktor lektor je v aktivní roli, kdy předává nové informace, postupy, předpisy, aj.

- **Seminář**

- může být krátkodobého, dlouhodobého, případně navazujícího charakteru. Lektor, je zde v pozici facilitátora. Seminář je vždy zaměřen na konkrétní téma týkající se daného oboru. V rámci této diplomové práce je seminář zaměřen na pedagogiku a psychologii. Cílem semináře, ať už v jakékoliv podobě, je rozšířit, nabýt informace konkrétního tématu prostřednictvím diskuse. Účastníci semináře jsou v aktivní roli, lektor účastníky aktivizuje a tvoří prostor pro kreativitu zúčastněných.

- **Kurz**

- nebo-li normativní školení je vždy zaměřen na konkrétní téma. Jedná se o určitý soubor cvičení, přednášek, které mohou být za určitých podmínek povinné. Například kurzy bezpečnosti, první pomoci aj. Normativní školení je rozděleno na jednotlivé části, které se navzájem doplňují a směřují ke stejnému cíli. Dá se říci, že jednotlivé části tvoří cíle dílčí. Kurzu se účastní stejná skupina účastníků. Mohou se realizovat opakovaně, dle požadavku

a charakteru příslušné činnosti. Cílem kurzu je získat větší povědomí, získat nové konkrétní informace a dovednosti.

- **Výcvik**
 - je vzdělávací aktivita, která má za úkol upevnit, nebo vylepšit praktické znalosti, dovednosti a schopnosti konkrétní činnosti. Výcvik je dlouhodobého charakteru, jedná se o opakované, na sebe navazující akce. Výcvik pracuje s rozvojem osobnosti účastníků, účastníci jsou zde v aktivní roli.
- **Webinář**
 - nebo-li on-line seminář má vždy pevně stanovené téma, termín a čas konání. Semináře se vždy účastní lektor a účastníci/účastník. Webinář může probíhat formou hlasu, obrazu i prostřednictvím online konverzace.
- **E-learning**
 - který je v poslední době velmi žádaný. Tato forma vzdělávání využívá informační a komunikační technologie jako nástroj k tvorbě kurzů, předávání informací a proces samotného vzdělávání. Obecně internet je v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků velkým tématem. Proto E-learningu věnujeme samostatnou kapitolu v této diplomové práci.

Pro přehlednější výklad jednotlivých forem dalšího vzdělávání uvádíme níže tabulku (Lazarová, 2006, s. 21):

Tabulka 2 Formy vzdělávání

Forma vzdělávání	Délka trvání akce	Typická témata	Cíle akce	Způsob řízení a převažující metody práce
Přednáška	Krátkodobá, obvykle jednorázová akce. Někdy chápána jako metoda.	Široce nebo úzce tematicky vymezená, teorie, zajímavosti, předpisy apod.	Získat informace, rozšířit vědomosti.	Přednášení, aktivita na straně přednášejícího, s aktivitou a kreativitou účastníků se spíše nepočítá.
Školení	Krátkodobá nebo střednědobá akce. Typická je jednorázovost, někdy zakončena zkouškou.	Metodika práce, nové informace, postupy, předpisy apod.	Získat informace, rozšířit vědomosti.	Přednášení, aktivita je na straně školitele, případně možnost vyzkoušení nové aktivity, s kreativitou účastníků se příliš nepočítá.
Seminář	Krátkodobá nebo střednědobá, jednorázová i navazující akce, opakování.	Konkrétní témata v oblasti didaktiky, pedagogicko-psychologických otázek, poradenství.	Rozšířit znalosti, získat informace a zkušenosti prostřednictvím diskusí a reflexe, případně spíše povrchního zážitku.	Přednášení a animace, krátké přednášky, diskuse, výměna zkušeností, cvičení apod., počítá se s aktivitou a kreativitou účastníka.

Kurz	Krátkodobá nebo střednědobá, jednorázová i navazující akce. Cyklus seminářů.	Jazykové, pohybové, počítačové, úzce vymezených dovedností.	Rozšířit schopnosti, získat novou konkrétní dovednost, naučit se postupy.	Aktivita střídavě na straně lektora i účastníků, facilitace, podpora cvičení, typický je přesný didaktický postup lektora, kreativita účastníků je nízká.
Výcvik	Dlouhodobá, opakovaná akce s návaznostmi, mnohdy zakončený zkouškou.	Psychoterapie, rozvoj konkrétních sociálních dovedností, osobnostní rozvoj založený na konkrétní teorii.	Získat širěji definovanou dovednost spojenou s rozvojem osobnosti, obvykle jde o změnu kognitivních schémat.	Aktivita na straně účastníků, podpora nácviku, prožitková cvičení, supervize, ověřování v praxi, reflexe praxe, samostatnost a kreativita účastníků vysoká.
Dílna	Krátkodobá, obvykle jednorázová akce v rámci jednoho tématu.	Konkrétní pracovní postupy – didaktika, vyučovací předmět.	Naučit se pracovní postupy, získat informace a základy nové dovednosti.	Aktivita na straně účastníků, nácvik dovedností, ukázky.

Mezi DVPP můžeme zařadit i vzdělávání, které nemá žádné finanční nároky a pedagogický pracovník si je může uzpůsobit svým potřebám:

- studium odborných textů na internetu
- bezplatné e-learningové kurzy
- vzájemné hospitace (na vlastní škole)
- výměnné hospitace na jiných školách (po vzájemné dohodě)
- společné vzdělávání s kolegy (výměny zkušeností, exkurze...)
- samostudium ve veřejných knihovnách
- interní vzdělávání pracovníkem školy

2.4 E-LEARNING

E-learning (elektronické učení/vzdělávání) je v dalším vzdělávání velmi populární nástroj. V České republice se pojem e-learning začal výrazněji používat koncem minulého století, zato je však jeho nástup velmi rychlý, zejména v oblasti vysokého školství a v oblasti firemního vzdělávání. Vývoj informačních a komunikačních technologií je tak rychlý, že mnozí teoretici vzdělávání ani nestačí reagovat na nové potenciální možnosti jejich využití pro proces vzdělávání a velká část učitelů je těmito možnostmi zcela zaskočena, tím spíše, že děti a mládež je přijímají s nadšením.“ (17). Nyní si vymežíme definici pojmu e-learning. Kniha E-learning ve vzdělávání dospělých definuje e-learning následujícím způsobem: „E-learning může být charakterizován jako vzdělávací proces, který je spojen s počítači a informačními a komunikačními technologiemi. Realizuje se v nějakém vzdělávacím prostředí, kde probíhá určité

vzdělávání za účelem dosažení vzdělávacích cílů. E-learning je tedy proces, využívající informační a komunikační technologie.“ (Barešová, 2011, s. 30) E-learning je tedy určité virtuální prostředí, kde se uživatel vzdělává a je po celou dobu aktivizovaný. Výše zmíněná publikace uvádí nesčetné množství definic e-learningu dle způsobu, jak na něj nahlížíme. E-learning jako systém, e-learning jako proces, e-learning jako prostředek a e-learning jako zdroj informací.

Jednou z mnoha výhod e-learningu je fakt, že účastník je zde v aktivní roli, účastník musí informace přijímat, dohledávat, hledat souvislosti, zodpovídat otázky apod. Kurzy obsahují logickou stavbu na sebe navazujících úkolů, které vedou ke stejnému cíli. Tím je účastník e-learningového kurzu plně zapojen a aktivizován. Kurzy e-learningu jsou velmi flexibilní a mohou vznikat přímo na základě požadavků určitých potřeb konkrétních uživatelů. Kurz e-learningu se netýká jen pedagogického vzdělání, ale může se týkat jakéhokoliv oboru.

Mezi základní varianty e-learningu patří on-line a off-line e-learning, nebo jinak synchronní a asynchronní. Níže si jednotlivé kurzy vymežíme.

„On-line elektronické vzdělávání představuje vzdělávání, které potřebuje ke své existenci počítačovou síť, ať již intranet (lokální počítačovou síť) nebo internet (globální počítačovou síť). Teoreticky lze informace sdílet pomocí sítí mobilních. Účastníci kurzu mají tedy přístup ke vzdělávacím obsahům. On-line verzi e-learningu můžeme dělit na synchronní a asynchronní verzi. Synchronní verze vyžaduje neustálé připojení k síti a umožňuje, aby byl účastník e-learningového kurzu neustále propojen s učitelem (tutorem) a se svými studijními kolegy. Všichni účastníci mohou mezi sebou komunikovat pomocí chatu, virtuálního telefonu apod. Asynchronní verze e-learningu nevyžaduje neustálé připojení k počítačové síti. Komunikace mezi účastníky e-learningového kurzu probíhá prostřednictvím emailu, případně dostupným diskusním fórem“. (17).

Kurzy se mohou pořádat otevřené i uzavřené. Uzavřené kurzy jsou vždy pro cílovou skupinu účastníků, které vznikají na základě určitých potřeb, či požadavků.

Pedagogický pracovník působí v e-learningovém vzdělávání jako tutor. Tutor vykazuje pedagogické schopnosti a zároveň technické dovednosti, aby zvládl e-learningový model vzdělávání. V předchozí kapitole byly nastíněny klíčové kompetence pedagogických pracovníků, samozřejmě i tutor musí vykazovat základní kompetence k e-learningovému

vzdělávání. Tutor musí umět technicky zastřešit e-learningový kurz, musí vykazovat odbornost k danému tematickému okruhu, musí umět komunikovat a reagovat na podněty účastníků kurzu a podat zpětnou vazbu účastníkovi/účastníkům kurzu. Tutor je obeznámen se základními principy programového vyučování, které je stěžejní pro e-learningovou výuku. Dle publikace Distanční vzdělávání a e-learning jsou při zpravování programového vyučování používány následující principy (Zlámalová, 2008, s. 28):

- „princip malých kroků – výklad, otázka, odpověď“
- princip aktivních odpovědí – tvoření, případně výběr odpovědi
- princip bezprostředního upevňování – za pomoci zpětné vazby, průběžná informace o správnostech postupů
- princip vlastního tempa – vzdělávaný studuje podle vlastních potřeb a uvážení
- princip hodnocení výkonů – dochází k průběžnému hodnocení“

A. Barešová konstatuje, že: „Skutečná síla e-learningu není v poskytování informací kdykoliv, odkudkoliv a komukoliv, ale v jeho možnostech poskytovat správné informace správným lidem ve správném čase a na správném místě.“ (Barešová, 2011, s. 39) Přínosy e-learningu spatřujeme v neomezeném a svobodném přístupu ke vzdělávání. Dá se tedy konstatovat, že e-learning je flexibilní. Přínosy e-learningu vymezuje publikace Distanční vzdělávání e-learning v následující podobě: individuální přístup k uživateli, menší náklady na vzdělání (pro společnost jako celek, pro vzdělávací instituci i pro studujícího), snadná aktualizace vzdělávacího obsahu i použitých metod (student i vzdělavatel), větší množství testování znalostí (student), vyšší míra interaktivity (student), snadná administrace (vzdělavatel) a zvyšování znalostí z oblasti ICT (student i vzdělavatel).“Dle prostudované literatury k této diplomové práci vyvstalo i několik nevýhod e-learningového vzdělávání. „Často se zmiňuje tvoření závislosti na informačních technologiích, dále nevhodnost pro určité typy kurzů, případně nedostupnost pro všechny studenty, ať již z jakéhokoliv důvodu (dovednost ovládat ICT, věk studenta, ekonomické možnosti studenta a s tím navazující technická vybavenost jedince)“.(17).

Z celé kapitoly o e-learningovém vzdělávání je zřejmé, že se jedná o opravdu velmi efektivní nástroj pro výuku a vzdělávání jako takové.

2.5 KONKRÉTNÍ NABÍDKA DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY

V této kapitole si představíme konkrétní nabídku akreditovaného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v České republice.

- **Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)**

Je organizace řízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy s celostátní garancí dalšího vzdělávání a profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Pro pedagogické pracovníky zajišťuje bohatou nabídku vzdělávacích služeb, od kompetencí profesních, odborných, až po kompetence řídicí. Působí v krajských městech ČR. Garantuje kvalitu, dostupnost a komplexnost svých služeb. NIDV mimo jiné realizuje i projekty spolufinancované z Evropského sociálního fondu, jejichž prostřednictvím se zvyšují profesní kompetence a odborné kompetence. (19).

- **DESCARTES v.o.s.**

Tato vzdělávací agentura poskytuje akreditované semináře a vzdělávací kurzy pro pedagogické pracovníky. Mimo pevně nabízených kurzů, které jsou aktualizovány dle potřeb klientů umožňuje realizovat na základě poptávky kurzy pro celý pedagogický sbor v prostředí školy, která kurz požaduje. Zde autorka uvádí příklady kurzů: Metody aktivního učení, Asertivita a její využití ve škole aneb jak slušně prosadit svůj názor, Jak na čtenářské dílny?, Využívání písni ve výuce anglického jazyka, atd. (30).

- **VISK**

Je vzdělávací institut Středočeského kraje. Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou Středočeským krajem, který zajišťuje další profesní vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávání je určeno pro všechny typy škol a školských zařízení a nabízí široké spektrum kurzů, seminářů apod. Jako příklad autorka uvádí: Otevřená komunikace a řešení konfliktů v třídních kolektivech, Efektivní spolupráce mezi učitelem, asistentem pedagoga a rodinou, Vzdělávání nadaných žáků na základní škole, atd. (20).

- **EDU in**

Cílem portálu dvpp.eduin.cz je zmapovat nabídku DVPP a poskytovat informace především pedagogům o dalším vzdělávání i potřebné zázemí všem vzdělavatelům z této oblasti. (21).

- **KVIC**

Vzdělávací instituce akreditovaná MŠMT. Pro školy a školská zařízení zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, koordinaci činností pro školy a školská zařízení a metodiku pro řízení škol a školských zařízení. Zde autorka uvádí příklady: Netradiční formy rozvoje matematiky a logického nadání, Konflikty a jejich zvládnání, Prevence a řešení školního šikanování, aj. (23).

- **Nová škola, o.p.s.**

Nevládní, nezisková organizace, která od roku 1996 podporuje inkluzivní vzdělávání menšin, cizinců či jinak sociálně či kulturně znevýhodněných dětí a mládeže. Působnost má na celém území České republiky. Mezi priority patří podpora asistentů pedagoga. Přípravuje asistenty pedagoga pomocí akreditovaných kurzů. (24).

- **Zřetel, s.r.o. – společnost pro vzdělávání**

Tato společnost pořádá akreditovaná školení DVPP pro pedagogické pracovníky. Nabízená školení mají velký tematický záběr a pestrou metodiku. Zde autorka uvádí příklady: Žáci s mentálním postižením, Downovým syndromem a autismem – didaktické principy vzdělávání, Neklidné dítě – problematika ADHD, ADD, Osobnostně sociální rozvoj pedagogů-syndrom vyhoření, týmová spolupráce a řešení problémů, Komunikace s rodičem v konfliktní situaci, Leváctví, zkřížená a nevyhraněná laterálita, Kurz efektivního učení, rozvoje paměti, Jak pracovat s doporučením pro vzdělávání žáka se speciálními potřebami. (25).

- **Jazyková škola TANDEM.CZ**

Uváděná škola organizuje akreditované jazykové kurzy s rodilými mluvčími pro učitele angličtiny a němčiny. (26).

- NÚV

Národního ústavu pro vzdělávání, poskytuje DVPP v oblasti metodické podpory v mnoha oblastech. Zde autorka uvádí příklady: Asistent pedagoga, Školní psycholog, Metodik prevence, Prevence rizikového chování, Školská legislativa, atd. (27).

2.6 MOTIVACE PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA K DVPP

Motivace je „složitý proces, komplikovaná změt' vnitřních i vnějších více či méně uvědomovaných a emočně sycených podnětů (incentiv a stimulů), které můžeme jen obtížně výzkumně sledovat a popisovat z vnějšku.“ (Lazarová, 2006, s. 78). Vzdělávání v České republice a jeho hodnota má stoupající tendenci. Vzdělání se považuje za jednu z důležitých cest k dosažení prosperující, konkurenceschopné a vyspělé společnosti. Pedagogický pracovník v tomto ohledu má významnou roli. Na dnešního pedagogického pracovníka jsou kladeny značné nároky. Role pedagogického pracovníka obsahuje nejen proces učení a organizování edukačního obsahu, ale i zvládnutí vedení žáků a v neposlední řadě stále rostoucí administrativní úkony, týkající se vzdělávacího procesu. V profesi pedagogického pracovníka je potřeba sledovat vývoj nových směrů ve vzdělání, technologický pokrok a v neposlední řadě i rostoucí nároky na vzdělávání. K tomu je potřeba vzdělávat se po celou dobu pedagogické praxe. Důležitým aspektem ve vzdělávání je motivace. Ředitel školy má povinnost motivovat své pedagogické pracovníky takovým způsobem, aby byl přístup pedagoga k DVPP kladný. Jedním z cílů vedení školy je mít vzdělaný a kvalitní pedagogický sbor, který nově nabyté zkušenosti a dovednosti předává svým žákům. Výstupem dalšího vzdělávání je trvalé zkvalitňování výuky a úspěšnost žáků. Zájem o dosažení co nejlepších výsledků je součástí celého pedagogického procesu. Jde o to mít přehled, umět se vzdělávat a dobře učit. Miskell J. R. a Miskell V. vydali knihu, zaměřenou na motivování personálu. Kniha nabízí motivační cvičení pro vedoucí pracovníky a má za cíl pomoci všem vedoucím pracovníkům k motivaci zaměstnanců, kteří už motivaci ztratili. Ve své publikaci uvedli: „Řídící pracovníci mohou motivovat zaměstnance tím, že jim vytvoří pracovní prostředí, které uspokojí jejich vnitřní potřeby a pomůže splnit organizaci záměry, které přinesou prospěch všem. Aby znali tyto potřeby, musí řídicí pracovníci naslouchat a dívat se kolem sebe.“(Miskell J.R.,Miskell V. 1996, s. 65). Ředitel školy může motivovat pedagogického pracovníka tím, že mu vytvoří takové pracovní podmínky, které budou uspokojovat jeho vnitřní potřeby. K tomu je nutné, aby ředitel dobře znal své podřízené. Finanční

ohodnocení vzhledem k platovým tarifům, ředitelům škol mnoho prostoru nedávají. Nadtarifní složky platu jsou použitelné k motivování pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání. Další formou, která může řediteli posloužit je metoda hodnocení a sebehodnocení. V rámci osobních rozhovorů a hospitací, může být odhaleno slabé místo pedagogického sboru. Na základě tohoto zjištění může ředitel popsat nedostatky, které pedagogický pracovník může zlepšit právě vhodným výběrem DVPP. K motivaci pedagogického pracovníka nepřispívá ani dnešní, ne zrovna dobrý statut učitele. Chybí zde celospolečenské uznání této náročné profese. Dnešní společnost nevnímá profesi pedagoga jako hodnotu, která svým vzdělávacím procesem připravuje žáky na jejich budoucí život, ale jako službu.

2.7 PŘEKÁŽKY VE VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Jedním z argumentů, proč se pedagogičtí pracovníci nemohou účastnit vzdělávacích akcí v rámci DVPP, jsou ceny vzdělávacích aktivit. Na řediteli školy je, zda dokáže zajistit dostatek finančních prostředků v rozpočtu školy. Další argument, na který se poukazuje, je časová náročnost. Dnes se už vzdělávací centra se snaží vyjít vstříc potřebám pedagogických pracovníků, a nabízí kurzy v odpoledních hodinách nebo v době volna, tedy o víkendech, ředitelských volnech a o prázdninách. Vzdělávací instituce nabízejí také akce, které se uskutečňují na půdě školy a jsou koncipovány pro celý pedagogický sbor. V době čerpání studijního volna, které zákon umožňuje na vzdělávání je také problémem nepřítomnost pedagogického pracovníka na pracovišti a s tím spojené plánování přímé pedagogické činnosti. Jedná se tedy o bariéru, která se týká vedení školy a jejich organizačních možností a schopností. Stejně tak jako financování DVPP pro své zaměstnance. Další překážkou může být neochota pedagogických pracovníků účastnit se DVPP. A to z mnoha důvodů. Jedním z nich může být časové rozvržení DVPP, kdy připadá na dny volna, které může způsobit neochotu pedagogického pracovníka vzdělávat se nad rámec svého úvazku. Dalším důvodem může být i špatná zkušenost, kdy byl pracovník školy vyslán vedením školy na DVPP, a které nepřineslo z pohledu pedagogického pracovníka žádné nové informace. Díky tomu pak může pedagog chápat účast na vzdělávací akci jako nepříjemnou a zbytečnou povinnost. V tomto případě je motivací, pokud má pedagogický pracovník možnost DVPP si vybírat dle své potřeby a svých zájmů. Pokud se jedná o kurz, který přesahuje finanční možnosti školy, a který

bude přínosem pro pedagogickou praxi a je v souladu s ŠVP, je možné domluvit se na spolufinancování školy a pedagoga. Další možnou překážkou může být i věk pedagogického pracovníka. Pokud má pedagogický pracovník za sebou většinu aktivního profesního života, může mít dojem, že vlastně už vše ví a nic nového vědět nepotřebuje. V tomto případě je velice důležitá motivace, kdy je potřeba vysvětlit, že DVPP není vhodné jen pro pedagogického pracovníka samotného, ale následně i pro žáky, kterým nové informace a nabyté zkušenosti pedagog při výuce předává.

3 TALIS (TEACHING AND LEARNING INTERNATIONAL SURVEY)

TALIS (Teaching and Learning International Survey) je mezinárodní šetření o vyučování a učení, které poskytuje učitelům a ředitelům možnost přispět k analýze vzdělávání a vzdělávací politiky. Šetření TALIS je prováděno pod vedením Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Česká republika se jej účastní spolu s více než čtyřiceti zeměmi světa. V České republice proběhlo v roce 2018 dotazníkové šetření vyplněním dotazníků v elektronické podobě pedagogických pracovníků vybraných škol. Dle metodiky zmiňovaného projektu provádí výběr škol mezinárodní konsorcium. Minimální výzkumný vzorek musí zahrnovat 150 škol a 3000 pedagogických pracovníků. Poslední šetření TALIS proběhlo v České republice v roce 2018, výsledky jsou dostupné na webových stránkách České školní inspekce od června 2019. Níže citujeme stěžejní závěry výzkumného šetření pro tuto diplomovou práci. (10).

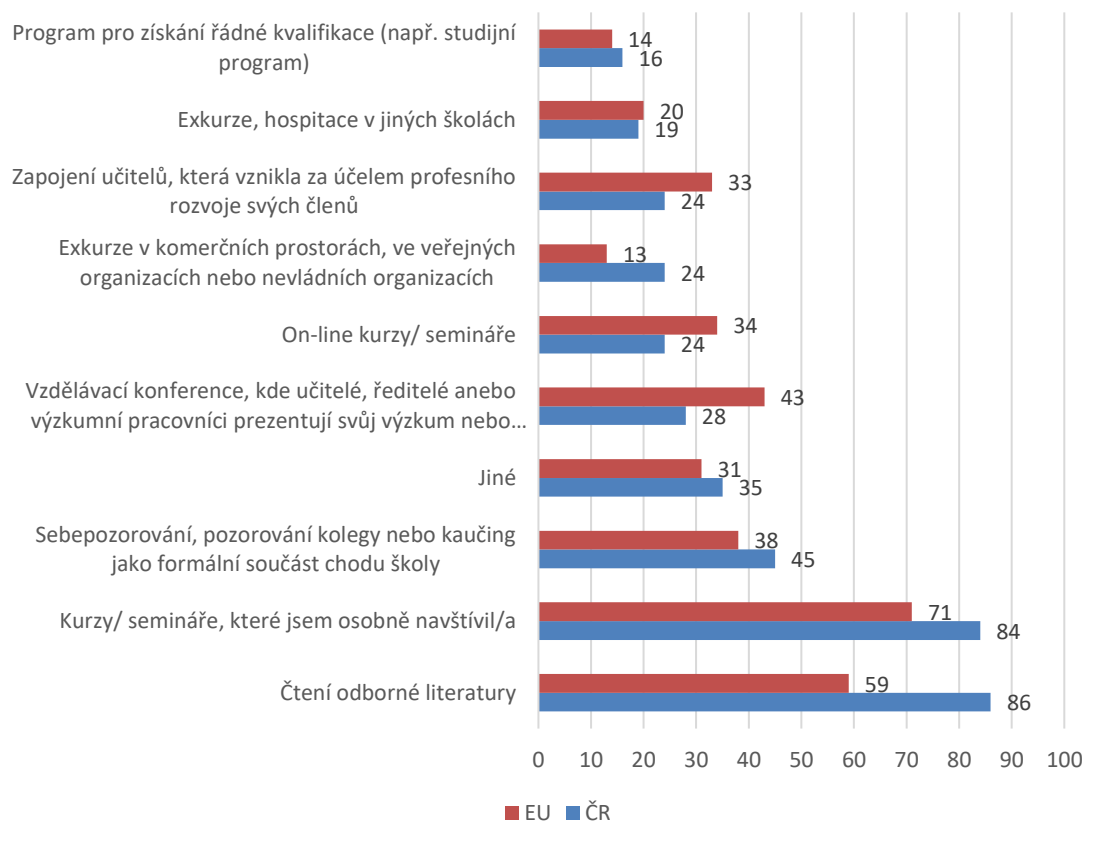
- „Čeští učitelé jsou pozitivněji naladěni na účast na aktivitách profesního rozvoje ve srovnání s jejich kolegy ze zemí EU – ve výrazně vyšší míře vnímají jako překážku v účasti na aktivitách profesního rozvoje např. nedostatek motivace či nedostatečnou podporu ze strany zaměstnavatele.
- K nejrozšířenějším formám profesního rozvoje mezi učiteli patří četba odborné literatury a kurzy, či semináře prezenčního charakteru (uvedlo více než 80% učitelů). Všechny tyto aktivity se v České republice vyskytují významně častěji než v průměru zemí EU.
- Od roku 2013 výrazně stoupl podíl českých učitelů, kteří se zúčastnili aktivit profesního rozvoje zaměřeného na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (z 24% na 53%).
- Aktivity profesního rozvoje tak, jak byly vymezeny pro účely šetření TALIS 2018, mohou nabývat různých forem, od čtení odborné literatury přes hospitace v jiných školách až po účast na online seminářích. Podíl učitelů, kteří se během posledních dvanácti měsíců před konáním šetření TALIS 2018 zúčastnili alespoň jedné z aktivit profesního rozvoje, činí v České republice 97 %. Tento vysoký podíl byl zjištěn jak u začínajících, tak zkušenějších učitelů, u mužů i žen a u učitelů ve školách z menších vesnic i velkých měst. Mezi těmito skupinami

nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly. Účast na aktivitách profesního rozvoje je vysoce rozšířená také v ostatních zemích EU, kde podíl učitelů, kteří se v posledním roce takových aktivit zúčastnili, ve velké většině z nich neklesl pod 90 % (průměr EU činí 92 %). Vysoká míra účasti učitelů na aktivitách profesního rozvoje ukazuje, že se tyto aktivity staly nedílnou součástí učitelství kariéry. V celé řadě zemí byly tyto aktivity přetransformovány do systému povinného vzdělávání pedagogů (např. v České republice, Rakousku, Portugalsku, Finsku, Itálii, Velké Británii) a představují formální podmínku udržení zaměstnání či kariérního postupu (Slovensko, Španělsko, Rakousko). V celé řadě zemí (např. v Dánsku, Francii, Nizozemsku či Švédsku) nejsou učitelé povinni účastnit se aktivit profesního vzdělávání, nicméně i přesto některé z těchto zemí vykazují velmi vysokou účast.

- Učitelství profese byla první kariérní volbou pro 68% českých učitelů. Zatímco mezi zkušenými učiteli (s praxí nad 5 let) činí tento podíl 71%, u začínajících učitelů s praxí do 5 let je to pouhých 54%.
- V České republice, stejně jako v celé řadě evropských zemí, smýšlejí učitelé o svém povolání méně pozitivně, než jak je vnímá společnost. Pouhých 16% učitelů se domnívá, že si společnost váží profese, přičemž tento podíl je vyšší mezi začínajícími učiteli (21%). Nejvyšší prestiže se učitelé dle svého názoru těší ve Vietnamu, Singapuru, Spojených arabských emirátech a ve Finsku.
- Celých 90 % učitelů v ČR je dle svého vyjádření ve svém zaměstnání celkově spokojeno, což odpovídá mezinárodnímu průměru EU. Pouze 7 % českých učitelů lituje rozhodnutí stát se učitelem, ale 27 % učitelů přemýšlí, jestli by bývalo lepší, kdyby si zvolili jinou profesi. Více než polovina učitelů v České republice (58 %) se domnívá, že výhody učitelství povolání jednoznačně převažují nad jeho nevýhodami, což je o 13 % méně než průměr zemí EU. Učitelství profesí by znovu volily tři čtvrtiny českých učitelů.
- Učitelé byli požádáni, aby se zamysleli nad všemi činnostmi v rámci svého profesního rozvoje za posledních 12 měsíců a zhodnotili, zda měla jedna či více z nich pozitivní dopad na jejich práci. Kladně odpovědělo 78 % českých učitelů (bez rozdílu, zda se jednalo o začínající nebo zkušenější učitele) a stejný podíl učitelů v zemích EU.

- Z výsledků šetření vyplývá, že čeští učitelé se v nejvyšší míře účastní profesního vzdělávání zaměřeného na prohlubování faktických znalostí a vědomostí v předmětech, které vyučují, a na pedagogické kompetence pro výuku vyučovaných předmětů.
 - Činnosti profesního rozvoje, které měly nejpozitivnější vliv na výuku učitelů, byly v České republice hodnoceny především z hlediska kvality obsahu. Nejčastěji byly charakterizovány následovně: „vycházely z mých předchozích vědomostí“, „měly srozumitelnou strukturu“, „vhodně se soustředily na obsah potřebný k výuce mých předmětů“. V mezinárodním srovnání čeští učitelé méně často uvádí charakteristiky aktivního učení, jako je možnost procvičit si aplikovat nové postupy a poznatky ve třídě (73 %, průměr EU 84 %) a možnost kolaborativního učení (30 %, průměr EU 72 %). Podíl učitelů, jimž aktivity profesního rozvoje s nejpozitivnějším dopadem na výuku poskytovaly možnosti kolaborativního učení, byl v České republice vůbec nejnižší ze všech zemí TALIS. Jedná se přitom o důležitý prvek aktivního učení, v němž se učitelé spolupodílejí na tvorbě procesu učení a přizpůsobují jej svým potřebám a konkrétním podmínkám ve škole. Zapojení do neformálních sítí učitelů je rovněž považováno za efektivní způsob profesního rozvoje, nenáročný z hlediska finančních nákladů.
 - Pro přibližně polovinu českých učitelů (51 %) představuje překážku v účasti na profesním rozvoji kolize s jejich pracovním rozvrhem. Přibližně jedna třetina českých učitelů pak vnímá jako bariéru v účasti na profesním rozvoji nedostatek času kvůli rodinným povinnostem, nedostatek motivace a finanční náročnost“.
- (10).

Podíl učitelů, kteří se během posledních 12 měsíců zúčastnili vybraných aktivit profesního rozvoje
mezinárodní šetření Talis (v %)

Graf 1 Podíl učitelů, kteří se za posledních 12 měsíců zúčastnili vybraných aktivit profesního rozvoje v mezinárodním šetření TALIS (v %).

(ČŠI, mezinárodní šetření TALIS, Národní zpráva, s.48)

PRAKTICKÁ ČÁST

4 EMPIRICKÉ ŠETŘENÍ

4.1 Formulace problému

Diplomová práce nazvaná Další vzdělávání pedagogických pracovníků se věnuje pedagogickým pracovníkům základních škol a jejich vztahu k dalšímu vzdělávání. Další vzdělávání patří mezi základní kameny v profesi pedagoga. Pedagogický pracovník předává žákům vědomosti a dovednosti, které žák základní školy potřebuje nejen k přijímacím zkouškám na střední školy, ale i k následnému studiu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je legislativně upraveno v právních předpisech, které jsou vyjmenované v teoretické části této diplomové práce. Výzkumná část a její šetření navazují na získané teoretické poznatky ze studia odborné literatury a legislativních dokumentů, které obsahují pojem další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dle získaných dat z části praktické a z poznatků části teoretické navrhujeme doporučení pro zefektivnění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

4.2 Cíl výzkumu

Hlavní cíl:

Hlavním cílem této diplomové práce je zjistit, jaký postoj zaujímají učitelé základních škol k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků.

Dílčí cíle empirického šetření:

1. zjistit, jestli se pedagogičtí pracovníci základních škol účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
2. zjistit, jaké mají podmínky k dalšímu vzdělávání,
3. zjistit, zda je vedení škol podporuje v dalším vzdělávání,
4. zjistit, zda pedagogičtí pracovníci mají povědomí o nabídce akreditovaného DVPP,
5. zjistit, zda pedagogové aplikují nabyté zkušenosti do své výuky,
6. zjistit, jaká je úroveň dalšího vzdělávání z pohledu pedagoga,

7. zjistit, zda je financování dalšího vzdělávání problém,
8. zjistit, ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci vzdělávají a ve které se potřebují vzdělávat

4.3 STANOVENÍ HYPOTÉZ

Hypotéza 1: Minimálně 80% pedagogických pracovníků vnímá podporu vedení školy při DVPP.

Teoretické zdůvodnění předpokladu: *„Celoživotní učení je v ideálním pojetí považováno za nepřetržitý proces. Ve skutečnosti jde o to, aby každý jedinec byl připraven a ochoten učit se“.* (Veteška, s. 18) - Kompetence ve vzdělávání dospělých.

Hypotéza 2: Minimálně 80% pedagogických pracovníků vnímá přínos dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro svoji praxi.

Teoretické zdůvodnění předpokladu: *„Každý člověk i když má určité zkušenosti, by je neměl brát jako stálé a neměnné, ale měl by je neustále analyzovat.“* (Barešová, s. 12) – E-learning ve vzdělávání dospělých.

Hypotéza 3: Minimálně 80% pedagogických pracovníků aplikuje poznatky z dalšího vzdělávání do své praxe.

Teoretické zdůvodnění předpokladu: Z výsledků šetření TALIS 2018 vyplývá: *„že čeští učitelé se v nejvyšší míře účastní profesního vzdělávání zaměřeného na prohlubování faktických znalostí a vědomostí v předmětech, které vyučují“.* (10).

Hypotéza 4: Minimálně 80% pedagogických pracovníků má povědomí o aktuální nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

4.4 METODOLOGIE A METODY VÝZKUMU

Pro výzkumné šetření byla použita metoda kvantitativního výzkumu získávání informací – dotazníkové šetření pro pedagogické pracovníky vybraných základních škol. Dotazníky byly vtištěny a autorkou osobně předány respondentům. Cílovou skupinou tohoto dotazníkového šetření jsou pedagogové 1. a 2. stupně, vychovatelky školní družiny, speciální pedagogové a asistentky pedagoga vybraných základních škol. Dotazník se skládá ze 17 otázek. Byly zde použity otázky uzavřené i otázky otevřené. Otázky v tomto

dotazníkovém šetření řeší odpovědi na hlavní i dílčí cíle výzkumu. Při zpracování dotazníkového šetření se autorka opírala především o práci Průchy, Andragogický výzkum (2014). Data z dotazníkového šetření byla sestavena do tabulek, které odlišují aprobaci vybraných pedagogických pracovníků a následně do grafů, které ukazují celkové výsledky všech pedagogických pracovníků. Všechny položky v dotazníku byly okomentovány. Znění jednotlivých otázek je uvedeno v příloze č. 1. Zpracování dotazníkového šetření probíhalo za pomoci kancelářského balíku Microsoft Office (Word, Excel – vlastní tvorba).

4.5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO VZORKU

V dotazníkovém šetření se autorka zaměřila na pedagogické pracovníky vybraných základních škol. Předpokládaný počet potenciaálních respondentů byl 170, tolik bylo rozdáno dotazníků. Autorce se navrátilo 145 dotazníků, tj. 85% z celkového počtu. Pro sběr dat byl použit nestandardizovaný dotazník, který autorka sestavila s použitím odborné literatury. Dotazník rozdala pedagogickým pracovníkům sama autorka diplomové práce Iva Meškanová a respondentům vysvětlila, co je účelem dotazníkového šetření. Na vyplnění dotazníku měli pedagogičtí pracovníci jeden týden. Při navrácení dotazníků odpověděla autorka na otázky, které respondenti položili k danému tématu. Někteří respondenti přiznali, že některé odpovědi na otázky pro ně nebyly vždy tak jednoznačné.

4.6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V této kapitole autorka zobrazila výsledky dotazníkového šetření do přehledných tabulek, a grafů, které usnadňují orientaci v získaných datech. Název této diplomové práce „Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich profesní rozvoj“, ukazuje, že respondenty jsou pedagogičtí pracovníci základních škol. Jedná se o pedagogické pracovníky 1. a 2. stupně náhodně vybraných základních škol, vychovatele školní družiny, speciální pedagogy a asistentky pedagoga. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 145 pedagogických pracovníků. Z toho 28 učitelek 1. stupně základní školy, 79 učitelek 2. stupně základní školy, 22 vychovatelek školní družiny, 2 speciální pedagogové a 14 asistentek pedagoga.

Věkové složení respondentů:

25 – 30let – 4 respondenti (3%)

31 – 40let – 32 respondentů (22%)

41 – 50let – 40 respondentů (28%)

51 – 60let – 49 respondentů (34%)

60 – 70let – 18 respondentů (12%)

71 a více let – 2 respondenti (1%)

Aprobace:

Učitelství pro 1. stupeň – 28 respondentů (19%)

Učitelství pro 2. stupeň – 79 respondentů (55%)

Vychovatelka školní družiny – 22 respondentů (15%)

Speciální pedagog – 2 respondenti (1%)

Asistentka pedagoga – 14 respondentů (10%)

Otázka č.1

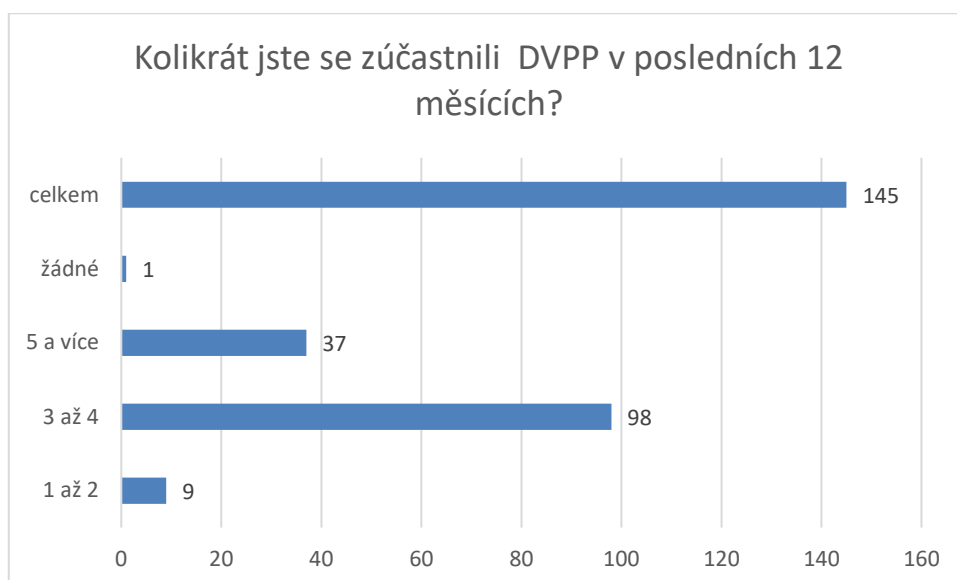
Kolikrát jste se zúčastnili DVPP v posledních 12 měsících?

Tabulka 3 Četnost absolvování DVPP u různých pedagogických profesí

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka pedagoga
1 - 2	0 (0%)	6 (8%)	1 (4%)	0 (0%)	2 (14%)
3 - 4	18 (64%)	52 (66%)	18 (82%)	1(50%)	9 (64%)
5 - více	10 (36%)	20 (25%)	3 (14%)	1(50%)	3 (22%)
Žádné	0 (0%)	1 (1%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Tabulka č. 1 ukazuje četnost absolvování DVPP u různých pedagogických profesí.

Učitelky 1. stupně se zúčastnily DVPP za posledních dvanáct měsíců 3 – 4 krát v 18 případech, tj. 64%, 5 – více krát v 10 případech, tj. 36%. Učitelky 2. stupně se zúčastnily DVPP 1 – 2 krát v 6 případech, tj. 8%, 3 – 4 krát v 52 případech, tj. 66%, 5 – více krát ve 20 případech, tj. 25%, žádného DVPP ne zúčastnila pouze 1 učitelka, tj. 1%. Vychovatelky ŠD se zúčastnily DVPP 1 – 2 krát v 1 případě, tj. 4%, 3 – 4 krát v 18 případech , tj. 82%, 5 – více krát ve 3 případech, tj. 14%. Speciální pedagogové se zúčastnili DVPP 3 – 4 krát v 1 případě, tj. 50% a 5 – více krát v 1případě, tj. 50%. Asistentky pedagoga se DVPP zúčastnily 1 – 2 krát ve 2 případech, tj. 14%, 3 – 4 krát v 9 případech, tj. 64%, 5 – více krát ve 3 případech, tj. 22%.

Graf 2 Celková účast všech respondentů na DVPP v posledních 12 měsících

Z celkového počtu 145 respondentů se zúčastnilo DVPP za posledních 12 měsíců 1 – 2 krát 9 pedagogických pracovníků, tj. 6%, 3 – 4 krát 98 pedagogických pracovníků, tj. 68 %, 5 a vícekrát 37 pedagogických pracovníků, tj. 25%. Žádného DVPP se nezúčastnil pouze jeden respondent, tj.1%.

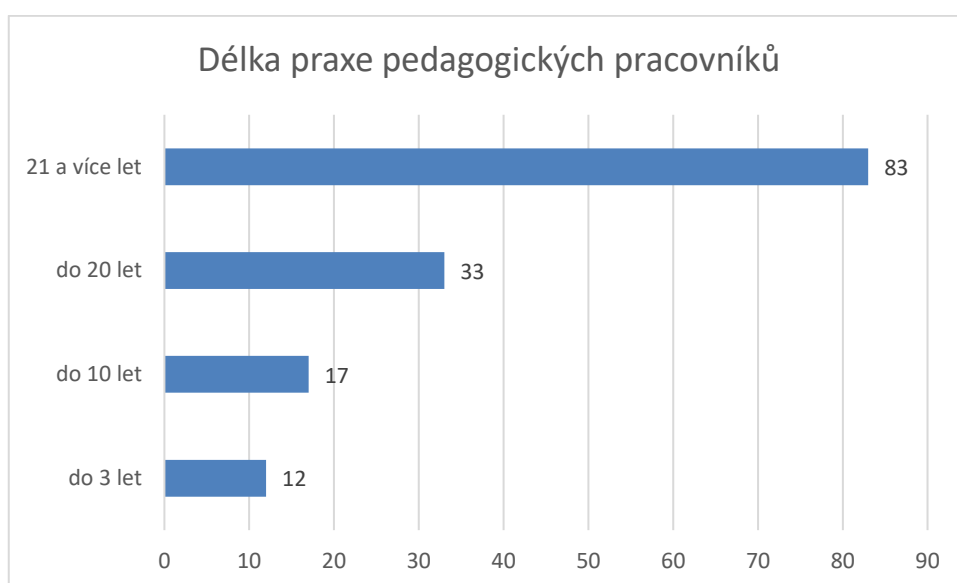
Otázka č.2

Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

Tabulka 4 Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka pedagoga
do 3 let	0 (0%)	0 (0%)	1 (5%)	2 (100%)	9 (65%)
do 10 let	2 (7%)	10 (13%)	4 (18%)	0 (0%)	1 (7%)
do 20 let	7 (25%)	20 (25%)	3 (14%)	0 (0%)	3 (21%)
21 a více let	19 (68%)	49 (62%)	14 (63%)	0 (0%)	1 (7%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Počet učitelek 1. stupně s pedagogickou praxí do 3 let není žádný, 2 jsou do 10 let, tj. 7%, 7 učitelek má praxi do 20 let, tj. 25% a 19 učitelek, tj. 68% 1. stupně má praxi 21 let a vyšší. Učitelky 2. stupně s praxí do 3 let nejsou žádné, s praxí do 10 let je 10, tj. 13%, s praxí do 20 let je 20, tj. 25% a s praxí vyšší než 21 let je 49, tj. 62%. Vychovatelka s praxí do 3 let je 1, tj. 5%, s praxí do 10 let jsou 4, tj. 18%, s praxí do 20 let jsou 3, tj. 14% a s praxí 21 let a vyšší je jich 14, tj. 63%. 2 speciální pedagogové jsou s délkou praxe do 3 let, tj. 100%. Počet asistentek pedagoga s praxí do 3 let je 9, tj. 60%, s praxí do 10 let je 1, tj. 7%, do 20 let 3, tj. 21% a s praxí nad 21 let je 1, tj. 7%.

Graf 3 Délka praxe pedagogických pracovníků

Tento graf nám ukazuje délku praxe všech 145 respondentů dotazníkového šetření. Respondentů s pedagogickou praxí do 3 let je z celkového počtu 12, tj. 8%, s praxí do 10 let je respondentů 17, tj. 12%, s praxí do 20 let je 33 tj. 23%, a praxí vyšší než 21 let je 83 respondentů, tj. 57%.

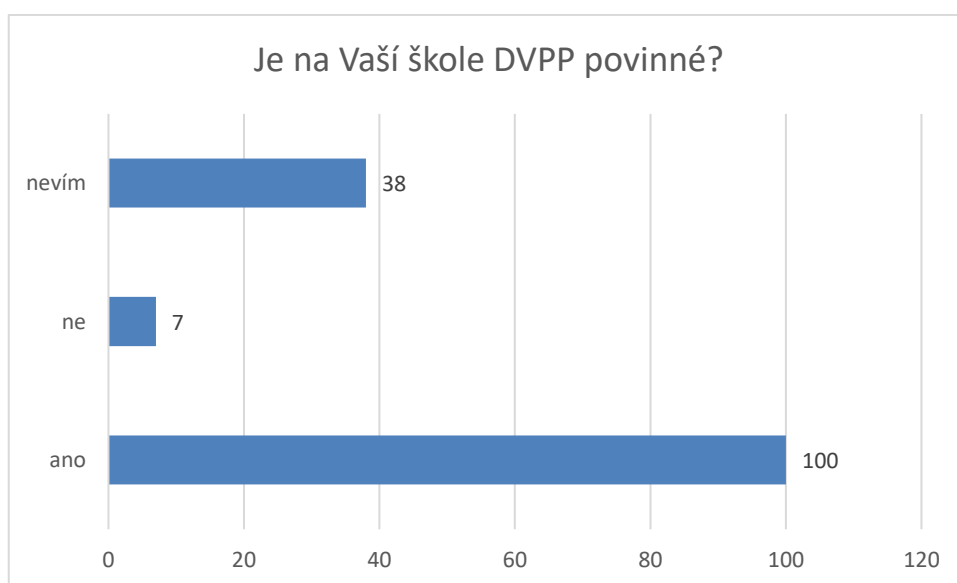
Otázka č.3:

Je DVPP na Vaší škole povinné?

Tabulka 5 Je DVPP na Vaší škole povinné?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistenty Pedagoga
Ano	24 (86%)	68 (86%)	3 (14%)	1 (50%)	4 (29%)
Ne	0 (0%)	0 (0%)	3 (14%)	0 (0%)	4 (29%)
Nevím	4 (14%)	11 (14%)	16 (72%)	1 (50%)	6 (42%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na otázku, zda je povinná účast na DVPP odpovědělo 24 učitelek 1. stupně, tj. 86%, že účast povinná je a 4, tj. 14% odpovědělo, že neví. Učitelky 2. stupně odpověděly, že povinnost mají v 68 případech, tj. 86%. Vychovatelky školní družiny odpověděly na tuto otázku ne ve 3 případech, tj. 14%, záporně ve 3 případech, tj. 14% a nevědělo 16 vychovatelek, tj. 72%. Speciální pedagogové odpověděli, že nemají tuto povinnost v 1 případě tj. 50% a v 1 případě byla odpověď neví, tj. 50%. Asistentky pedagoga na tuto otázku odpověděly kladně ve 4 případech, tj. 29%, záporně ve 4 případech, tj. 29% a odpověď neznalo 6 asistentek, tj. 42%.

Graf 4 Je účast na DVPP na Vaší škole povinná?

V grafu č.3 jsou znázorněny odpovědi všech 145 respondentů na otázku, zda je účast na DVPP na jejich škole povinná. Na tuto otázku odpovědělo kladně 100 respondentů, tj. 69%, odpověď ne zvolilo 5 respondentů, tj. 5%, a 38 respondentů, tj. 26% odpovědělo, že neví.

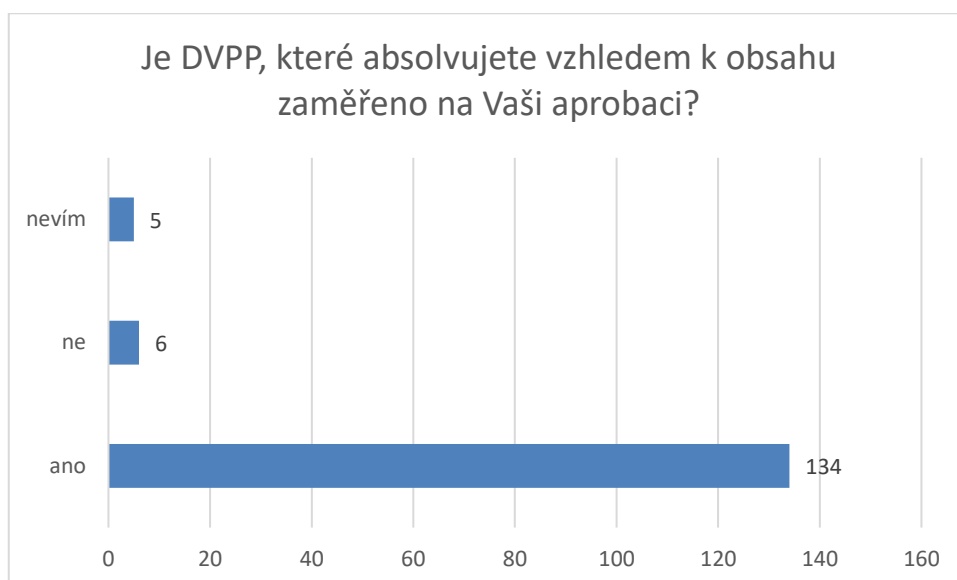
Otázka č.4:

Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši aprobaci?

Tabulka 6 Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši aprobaci?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
ano	28 (100%)	73 (92%)	21 (96%)	2 (100%)	10 (72%)
Ne	0 (0%)	4 (5%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (14%)
nevím	0 (0%)	2 (3%)	1 (4%)	0 (0%)	2 (14%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Jako odpověď na tuto otázku uvedlo 28 učitelek 1. stupně, tj. 100% ano, žádná z nich neodpověděla ne ani nevím. Z učitelek 2. stupně odpovědělo kladně 73, tj. 92%, záporně 4, tj. 5%, a nevěděly 2, tj. 3%. Vychovatelky školní družiny na tuto otázku odpověděly ve 21 případech, tj. 96% ano, v 1 případě, tj. 4% a ne v odpovědích nebylo. Speciální pedagogové odpověděli ano ve 2 případech, tj. 100%. Odpovědi ne a nevím neměli. Asistentky pedagoga v 10 případech odpověděly ano, tj. 72%, ve 2 případech odpověděly ne, tj. 14% a ve 2 případech, tj. 14% nevěděly.

Graf 5 Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši praxi?

Graf č.5 nám ukazuje celkové počty odpovědí respondentů na otázku č. 4. Z počtu 145 respondentů odpovědělo na tuto otázku ano 134, tj. 91%, ne odpovědělo 6 respondentů, tj. 5% a nevím odpovědělo 5 respondentů, tj. 4%.

Otázka č. 5

Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?

Tabulka 7 Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?

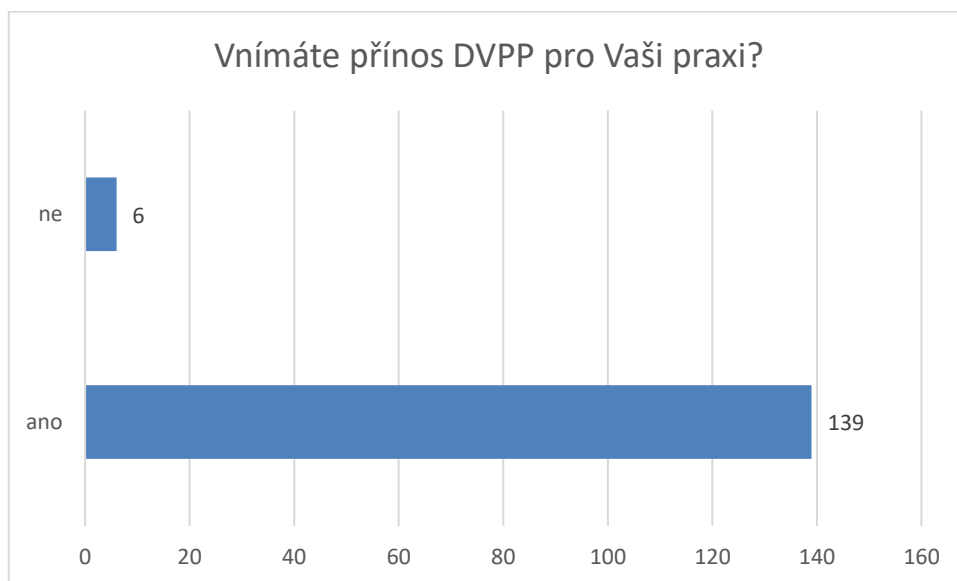
	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
ano	28 (100%)	76 (96%)	20 (91%)	2 (100%)	13 (93%)
ne	0 (0%)	3 (4%)	2 (9%)	0 (0%)	1 (7%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Tato otázka měla na výběr dvě možnosti:

- Ano. A v čem?
- Ne. Proč?

Na tuto otázku odpovědělo 28 učitelek 1. stupně, tj. 100% kladně. Učitelky 2. stupně odpověděly kladně v 76 případech, tj. 96% a záporně ve 3 případech, tj. 4%. Vychovatelky ŠD odpověděly kladně ve 20 případech, tj. 91%, a záporně ve 2 případech,

tj. 9%. Speciální pedagogové na tuto otázku odpověděli 2x kladně, tj. 100%. Asistentky pedagoga odpověděly ve 13 případech kladně, tj. 93%, jednou záporně, tj. 7%. Tuto otázku okomentovalo 47 respondentů ke kladné odpovědi a jeden respondent k odpovědi záporné. V naprosté většině odpovědí se opakovaly výrazy – nové informace, výměna zkušeností, nové postřehy a možnosti, nové nápady, předávání zkušeností, novinky ve vzdělávání, nové pohledy a rozšiřování znalostí. K záporné odpovědi se vyjádřil jeden respondent s komentářem, že jeho vzdělání je aktuální a sám si doplňuje novinky z oboru.

Graf 6 Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?

Graf č. 5 ukazuje, že z celkového počtu 145 respondentů odpovědělo na tuto otázku kladně 139 respondentů, tj. 96%, a záporně 6 respondentů, tj. 4%.

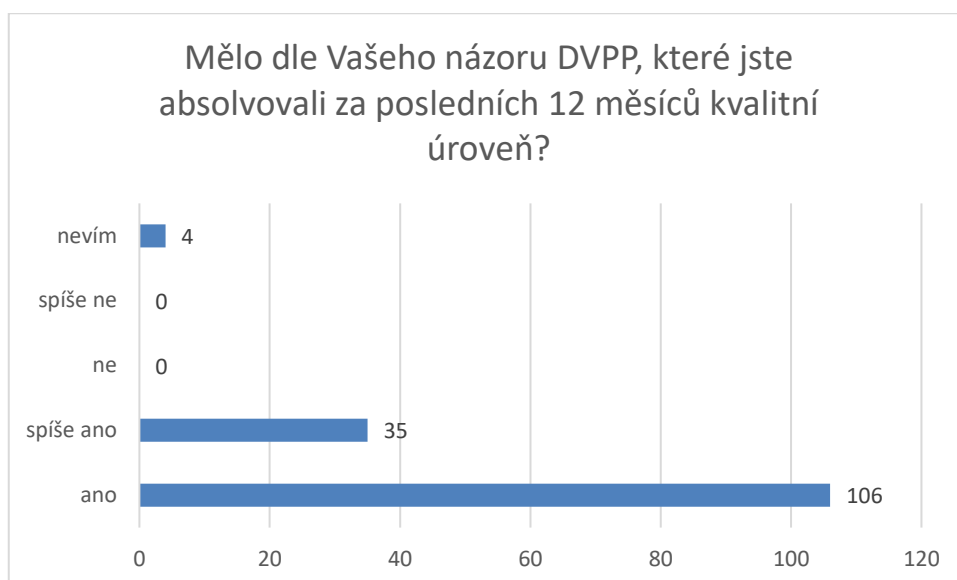
Otázka č.6

Mělo DVPP dle Vašeho názoru, které jste absolvovali za posledních 12 měsíců kvalitní úroveň?

Tabulka 8 Mělo DVPP dle Vašeho názoru, které jste absolvovali za posledních 12 měsíců kvalitní úroveň?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
Ano	17 (61%)	65 (82%)	15 (68%)	2 (100%)	7 (50%)
spíše ano	11 (39%)	11 (14%)	7 (32%)	0 (0%)	6 (43%)
Ne	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
spíše ne	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
nevím	0 (0%)	3 (4%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (7%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na otázku č.6 odpovědělo ano 17 učitelek 1. stupně, tj. 61%, spíše ano 11, tj. 39%, učitelky 2. stupně odpověděly ano v 65 případech, tj. 82%, spíše ano v 11 případech, tj. 14% a 3 odpověděly nevím, tj. 4%. Vychovatelky ŠD odpověděly ano v 15 případech, tj. 68%, spíše ano v 7 případech, tj. 32%, speciální pedagogové odpověděli ano ve 2 případech, tj. 100% a asistentky pedagoga odpověděly ano v 7 případech, tj. 50%, v 6 případech spíše ano, tj. 43% a nevím odpověděly v jednom případě, tj. 7%.

Graf 7 Mělo dle Vašeho názoru DVPP, které jste absolvovali za posledních 12 měsíců kvalitní úroveň?

Graf č. 7 ukazuje, že z celkového počtu respondentů na tuto otázku odpovědělo ano celkem 106 respondentů, tj. 73%, spíše ano odpovědělo 35 respondentů, tj. 24%, nevím odpověděli 4 respondenti, tj. 3% a odpovědi ne a nevím nebyly.

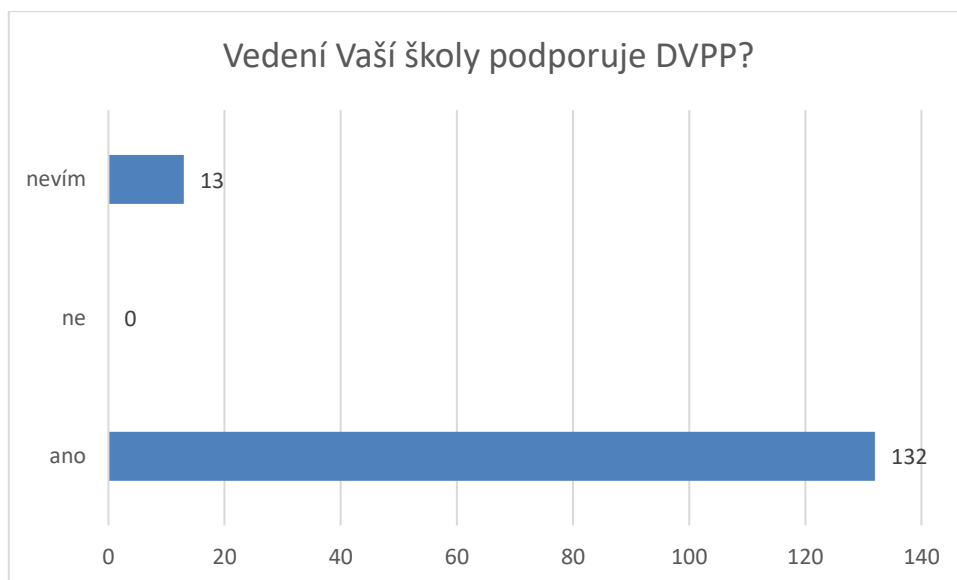
Otázka č. 7:

Vedení Vaší školy podporuje DVPP?

Tabulka 9 Vedení Vaší školy podporuje DVPP?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
ano	26 (93%)	70 (89%)	22 (100%)	2 (100%)	12 (86%)
ne	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
nevím	2(7%)	9 (11%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (14%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Otázku č.7 zodpovědělo kladně 26 učitelek 1. stupně, tj. 93%, nevěděly 2, tj. 7%, učitelky 2. stupně odpověděly kladně v 70 případech, tj 89%, nevědělo 9, tj. 11%, vychovatelky ŠD odpověděly kladně ve 22 případech, tj. 100%, speciální pedagogové odpověděli kladně ve 2 případech, tj. 100% a asistentky pedagoga odpověděly kladně ve 12 případech, tj. 86% a nevěděly 2, tj. 14%.

Graf 8 Vedení Vaší školy podporuje DVPP?

Graf č. 8 ukazuje celkový počet odpovědí respondentů na otázku č.7. Ze 145 respondentů odpovědělo 132 respondentů, tj. 91% odpovědělo ano, 13 respondentů, tj. 9% odpovědělo nevím a odpověď ne nebyla.

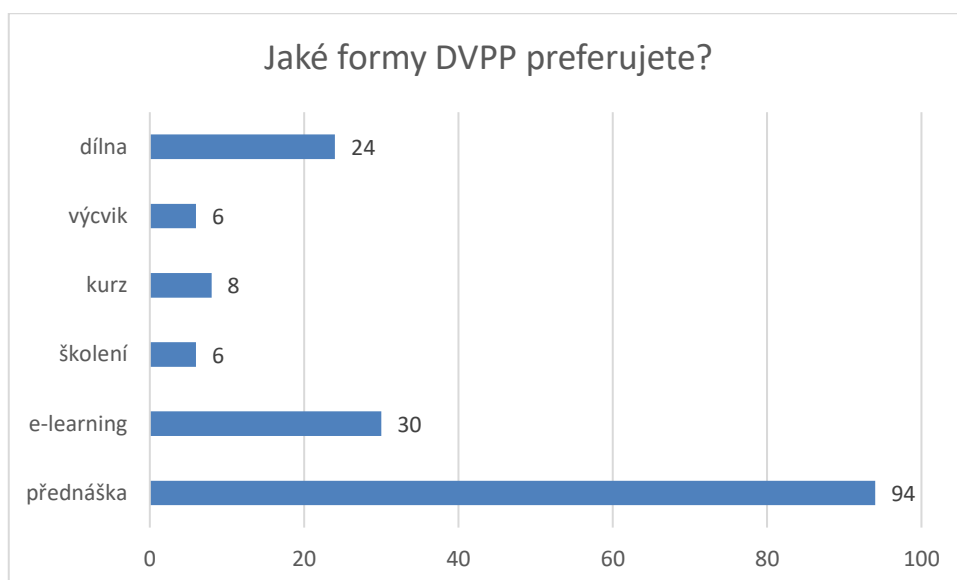
Otázka č. 8:

Jakou formu DVPP preferujete?

Tabulka 10 Jakou formu DVPP preferujete?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentky pedagoga	Odpovědi celkem
Přednáška	22(75%)	60 (76%)	3 (14%)	1 (50%)	8 (57%)	94 (56%)
Školení	1 (4%)	5 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	6 (4%)
e-learning	0 (0%)	12 (15%)	0 (0%)	2 (100%)	6 (43%)	30 (17%)
Kurz	3 (10%)	5 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	8 (5%)
Dílna	2 (7%)	2 (3%)	20 (91%)	0 (0%)	0 (0%)	24 (14%)
Výcvik	1 (4%)	3 (4%)	2 (9%)	0 (0%)	0 (0%)	6 (4%)
Celkem	28	79	22	2	14	

Z odpovědí na otázku č. 8 vyplývá, že 22 učitelek 1. stupně preferuje v DVPP přednášku, tj. 75%, 3 zvolily kurz, tj. 10%, 2 zvolily dílnu, tj. 7%, 1 zvolila školení, tj. 4% a 1 zvolila výcvik, tj. 4%, e-learning nezvolila žádná. Učitelky 2. stupně jako nejčastější odpověď zvolily přednášku v 60 případech, tj. 76%, dále e-learning ve 12 případech, tj. 15%, 5 učitelek zvolilo školení a kurz tj. 6%, dílnu zvolily 2 tj. 3%. Vychovatelky školní družiny zvolily dílnu ve 20 případech, tj. 91%, přednášku ve 3 případech, tj. 14%, výcvik ve 2 případech, tj. 9%, školení, e-learning a kurz nezvolila žádná vychovatelka školní družiny. Speciální pedagogové zvolili e-learning ve 2 případech, tj. 100% a přednášku v jednom případě, tj. 50%, školení, kurz, dílnu a výcvik nezvolili. Asistentky pedagoga jako nejčastější odpověď zvolily přednášku v 8 případech, tj. 57%, e-learning v 6 případech, tj. 43%, školení, kurz, dílnu a výcvik nezvolily.

Graf 9 Jaké formy DVPP preferujete?

V této otázce měli respondenti možnost výběru odpovědi. Respondenti vybírali 1 až 2 odpovědi. Dle uvedených výsledků preferují pedagogové přednášku, odpověď a) 94 respondentů, tj. 56%, další odpověď c) 30, tj. 17%, odpověď e) 24, tj. 14%, odpověď d) 8, tj. 5% a odpovědi b) a f) preferovalo shodně 6 respondentů, tj. 5%.

Otázka č. 9

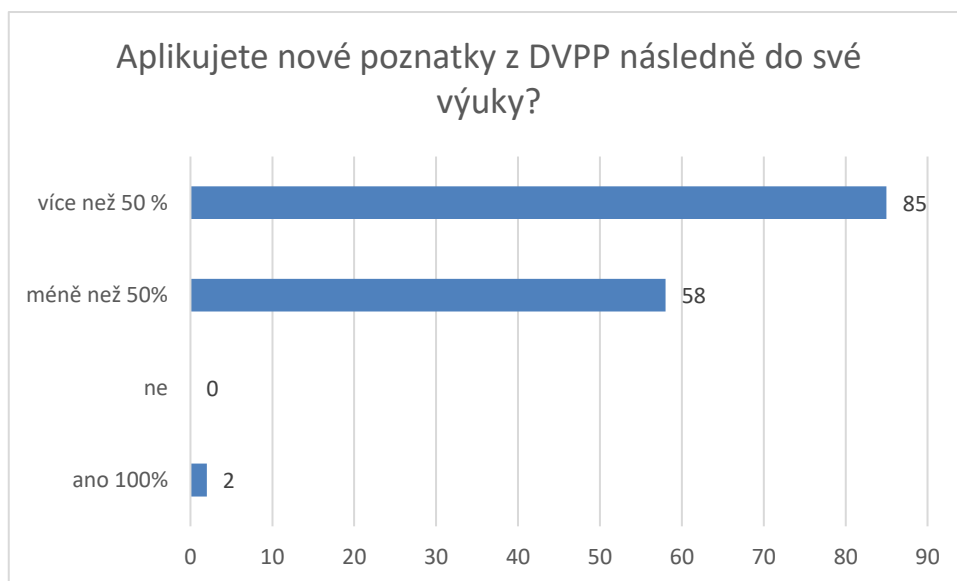
Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?

Tabulka 11 Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
ano 100%	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (100%)	0 (0%)
Ne	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
méně než 50%	8 (29%)	46 (58%)	0 (0%)	0 (0%)	4 (29%)
více než 50%	20 (71%)	33 (42%)	22 (100%)	0 (0%)	10 (71%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na otázku č. 9 odpovědělo 20 učitelek 1. stupně, tj. 71%, že aplikují poznatky z DVPP z více než 50% do výuky, méně než 50% poznatků aplikuje do výuky 8 učitelek, tj. 29%

a 100% poznatků a odpověď ne se neobjevila. Učitelky 2. stupně aplikují méně než 50% poznatků do výuky ve 46 případech, tj. 58%, více než v 50% případů aplikuje poznatky 33 učitelek, tj. 42% a odpovědi ano 100% a odpověď ne se neobjevila. 22 vychovatelek školní družiny aplikuje poznatky ve více než 50% , tj. 100%. Odpovědi ano 100%, ne a méně než 50% se neobjevily. Speciální pedagogové odpověděli, že aplikují nové poznatky do výuky ano 100% ve 2 případech, tj. 100%. Asistentky pedagoga odpověděly, že aplikují nové poznatky méně než 50% 4, tj. 29% a více než 50% 10, tj. 71%.

Graf 10 Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?

Graf znázorňuje celkový počet odpovědí respondentů na otázku č.9. Do své výuky z dotázaných respondentů aplikuje nové poznatky z DVPP více než 50% 85 pedagogických pracovníků, tj. 59%, méně než 50% poznatků aplikuje 40 respondentů tj. 40% a 100% poznatků do své výuky aplikují z celkového počtu 2 pedagogičtí pracovníci, tj.1%.

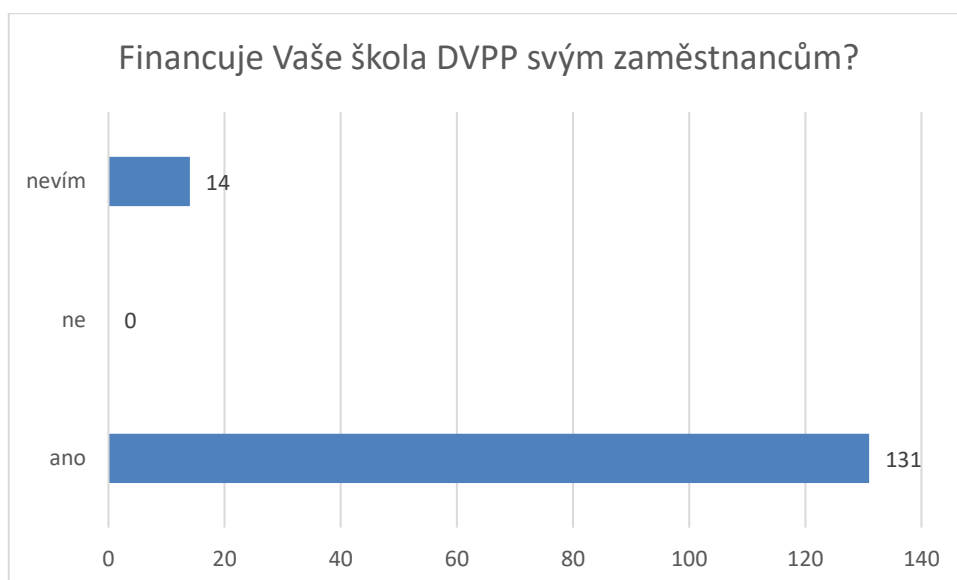
Otázka č. 10

Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?

Tabulka 12 Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentky pedagoga
Ano	26 (93%)	71 (90%)	20 (91%)	2 (100%)	12 (86%)
Ne	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Nevím	2 (7%)	8 (10%)	2 (9%)	0 (0%)	2 (14%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na otázku č. 10 odpovědělo 26 učitelek 1. stupně kladně, tj. 93%, 2 nevěděly, tj. 7% a odpověď ne nebyla. Učitelky 2. stupně odpověděly kladně v 71 případech, tj. 90%, nevěděly v 8 případech, tj. 10% a odpověď ne nebyla. Vychovatelky ŠD odpověděly ve 20 případech kladně, tj. 91%, ve 2 případech nevěděly, tj. 9% a odpověď ne nebyla. Speciální pedagogové odpověděli kladně ve 2 případech, tj. 100%, odpovědi ne a nevím nebyly. Asistentky pedagoga odpověděly ano ve 12 případech, tj. 86%, nevím ve 2 případech, tj. 14% a odpověď ne nebyla.

Graf 11 Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?

Tento graf znázorňuje počet odpovědí všech pedagogických pracovníků na otázku č. 10. Na tuto otázku odpovědělo 131 pedagogických pracovníků ano, tj. 90%, odpověď nevím zvolilo 14 pracovníků, tj. 10% a odpověď ne, nezvolil žádný pedagogický pracovník.

Otázka č. 11

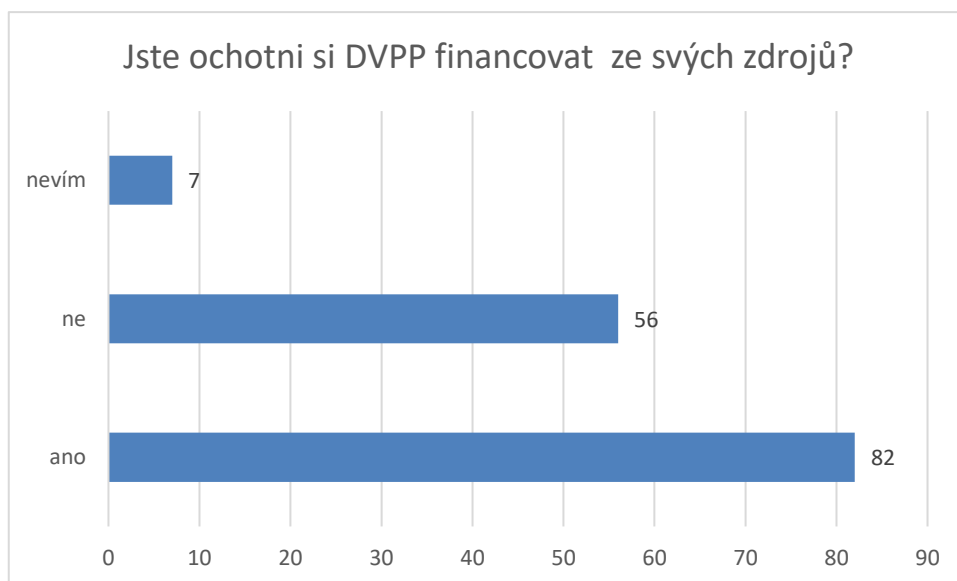
Jste ochotni si financovat DVPP ze svých zdrojů?

Tabulka 13 Jste ochotni financovat si DVPP z vlastních zdrojů?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka pedagoga
Ano	21 (75%)	45 (57%)	12 (55%)	0 (0%)	4 (29%)
Ne	6 (21%)	32 (41%)	8 (36%)	2 (100%)	8 (57%)
Nevím	1 (4%)	2 (2%)	2 (9%)	0 (0%)	2 (14%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na tuto otázku odpovědělo 21 učitelek 1. stupně ano, tj. 75%, odpověď ne byla v 6 případech, tj. 21% a odpověď nevím v 1 případě, tj. 4%. Učitelky 2. stupně odpověděly ano ve 45 případech, tj. 57%, ne v 32 případech, tj. 41%, 12 vychovatelek ŠD odpovědělo na tuto otázku kladně, tj. 55%, 8 vychovatelek ne, tj. 36%, odpověď nevím nebyla zvolena. Speciální pedagogové odpověděli ve dvou případech ne, tj. 100%,

odpovědi ano a nevím nebyly. Asistentky pedagoga odpověděly ano ve 4 případech, tj. 29%, v 8 případech zvolily odpověď ne, tj. 57% a odpověď nevím ve 2 případech, tj. 14%.

Graf 12 Jste ochotni si DVPP financovat z vlastních zdrojů?

Graf č.12 znázorňuje celkový počet odpovědí pedagogických pracovníků na otázku č. 11. 82 pedagogických pracovníků, tj. 56% zvolilo odpověď ano, tzn. že jsou ochotni si z vlastních zdrojů financovat DVPP. 56 pedagogických pracovníků, tj. 39% odpovědělo, ne, tzn., že nejsou ochotni si z vlastních zdrojů financovat DVPP a 7 pedagogických pracovníků, tj. 5% zvolilo odpověď nevím.

Otázka č. 12

Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejčastěji vzdělávají?

Tabulka 14 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejčastěji vzdělávají?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentky pedagoga	Odpovědi celkem
a)	2 (7%)	8 (10%)	0 (0%)	1 (50%)	3 (21%)	14 (10%)
b)	6 (21%)	16 (20%)	4 (18%)	2 (100%)	5 (36%)	33 (23%)
c)	2 (7%)	12 (15%)	1 (5%)	2 (100%)	2 (14%)	19 (13%)
d)	9 (32%)	10 (13%)	0 (0%)	2 (100%)	0 (0%)	21 (14%)
e)	12 (43%)	28 (35%)	10 (45%)	2 (100%)	6 (43%)	48 (33%)
f)	1 (4%)	2 (3%)	3 (14%)	0 (0%)	2 (14%)	8 (6%)
g)	12 (43%)	16 (20%)	10 (45%)	2 (100%)	4 (29%)	44 (30%)
Celkem respondentů	28	79	22	2	14	

Tato otázka nabízela možnosti výběru z několika odpovědí:

a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 2 případech, tj. 10%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď v 8 případech, tj. 4%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď nezvolily, speciální pedagogové zvolili tuto možnost 1, tj. 50%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď ve 3 případech, tj. 21%.

b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 6 případech, tj. 21%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď v 16 případech, tj. 20%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 4 případech, tj. 18%, speciální pedagogové

zvolili tuto možnost 2, tj. 100%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď v 5 případech, tj. 36%.

c) osobností rozvoj

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 2 případech, tj. 7%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 12 případech, tj. 15%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily v 1 případě, tj. 5%, speciální pedagogové zvolili tuto možnost ve 2 případech, tj. 100%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď ve 2 případech, tj. 14%.

d) cizí jazyky

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 9 případech, tj. 32%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 10 případech, tj. 13%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď nezvolily, speciální pedagogové tuto možnost zvolili ve 2 případech tj. 100%, asistentky pedagoga tuto odpověď nezvolily.

e) prevence rizikového chování žáků

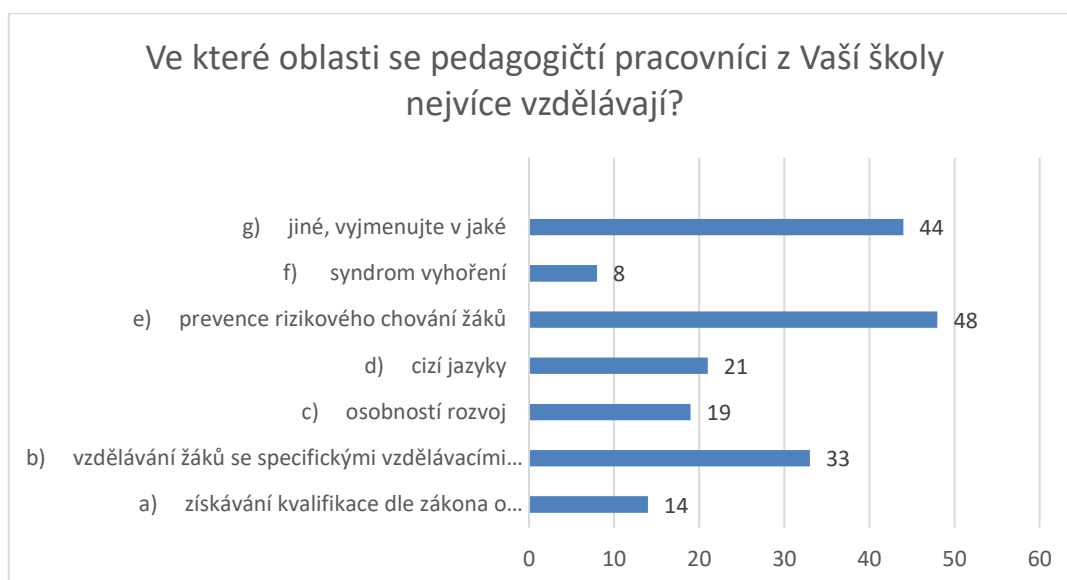
Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 12 případech, tj. 43%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 28 případech, tj. 35%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily v 10 případech, tj. 45%, speciální pedagogové tuto možnost zvolili ve 2 případech, tj. 100%, asistentky pedagoga tuto odpověď zvolily v 6 případech, tj. 43%.

f) syndrom vyhoření

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 1 případě, tj. 4%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 2 případech, tj. 3%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 3 případech, tj. 14%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď 2, tj. 14%.

g) jiné, vyjmenujte v jaké

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 12 případech, tj. 43%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď v 16 případech, tj. 20%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily v 10 případech, tj. 45%, speciální pedagogové tuto možnost zvolili ve 2 případech, tj. 100%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď ve 4 případech, tj. 29%.

Graf 13 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejvíce vzdělávají?

Graf č. 13 znázorňuje celkový počet odpovědí respondentů na otázku č. 12.

Výběr odpovědí respondenti využili a volili 1 až 3 odpovědi. Celkem bylo 187 odpovědí. Nejvíce odpovědí dostala od respondentů odpověď e) 48, tj. 70%, odpověď g) 44, tj. 64%, odpověď b) 33, tj. 48%, odpověď d) 21, tj. 30%, odpověď c) 19, tj. 28%, odpověď d) 14, tj. 20%, a nejméně odpovědí dostala možnost f) 8, tj. 12%. V odpovědi f) vyjmenovalo 8 respondentů svůj názor na to, která DVVP využívají. V této odpovědi vyjmenovalo 6 respondentů, že se nejvíce vzdělávají v oblasti komunikačních schopností a 2 respondenti uvedli oblast manuální zručnosti.

Otázka č. 13

Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci dle Vašeho názoru potřebují nejvíce vzdělávat?

Tabulka 15 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci potřebují nejvíce vzdělávat?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka pedagoga	Odpovědi celkem
a)	1 (4%)	3 (4%)	1 (5%)	2 (100%)	2 (14%)	8 (6%)
b)	20 (71%)	32 (41%)	3 (14%)	2 (100%)	2 (14%)	59 (41%)
c)	5 (18%)	7 (9%)	2 (9%)	1 (50%)	1 (7%)	16 (11%)
d)	7 (25%)	12 (15%)	1 (5%)	0 (0%)	2 (14%)	22 (15%)
e)	12 (43%)	28 (35%)	2 (9%)	0 (0%)	0 (0%)	32 (22%)
f)	5 (18%)	13 (16%)	1 (5%)	0 (0%)	2 (14%)	21 (14%)
g)	9 (32%)	26 (33%)	12 (55%)	2 (100%)	8 (57%)	58 (40%)
Celkem respondentů	28	79	22	2	14	

Tato otázka nabízela možnosti výběru z několika odpovědí:

- a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 1 případě, tj. 4%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď 3, tj. 4%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily 1, tj. 5%, speciální pedagogové zvolili tuto možnost 2, tj. 100%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď 2, tj. 14%.

- b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 20 případech, tj. 71%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď v 32 případech, tj. 41%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 3 případech, tj. 14%, speciální pedagogové

zvolili tuto možnost 2, tj. 100%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď 2, tj. 14%.

c) osobností rozvoj

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 5 případech, tj. 18%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď v 7 případech, tj. 9%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 2 případech, tj. 9%, speciální pedagogové zvolili tuto možnost v 1 případě, tj. 50%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď v 1 případě, tj. 7%.

d) cizí jazyky

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 25 případech, tj. 25%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 12 případech, tj. 15%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily 1, tj. 5%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď 2, tj. 14%.

e) prevence rizikového chování žáků

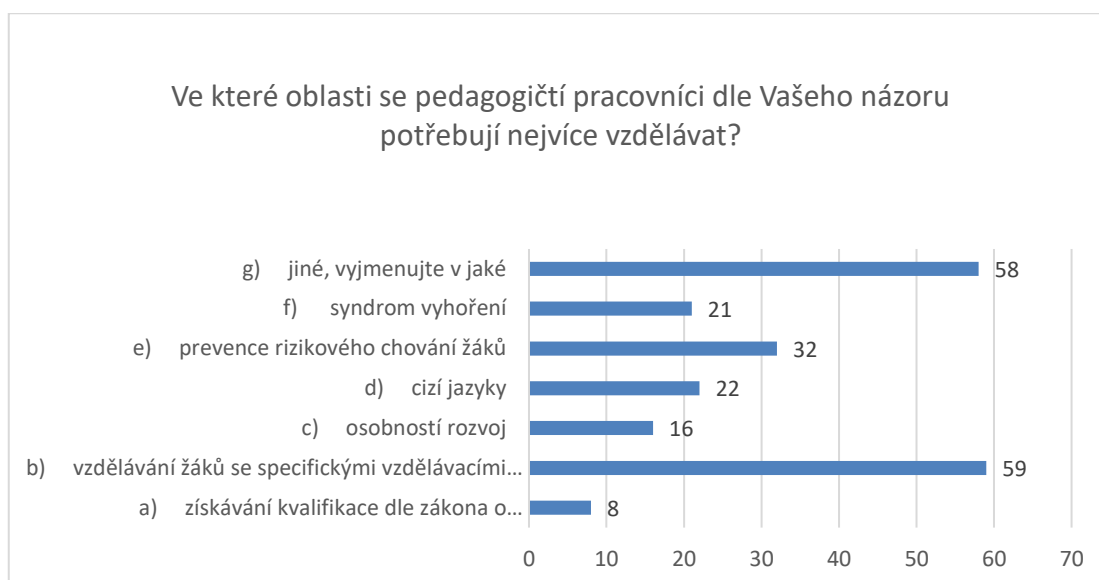
Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily ve 12 případech, tj. 43%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 28 případech, tj. 35%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily 2, tj. 9%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga tuto odpověď nezvolily.

f) syndrom vyhoření

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 5 případech, tj. 18%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 13 případech, tj. 16%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily 1, tj. 5%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď 2, tj. 14%.

g) jiné, vyjmenujte v jaké

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 9 případech, tj. 32%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 26 případech, tj. 33%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily 1, tj. 5%, speciální pedagogové zvolili tuto možnost ve 12 případech, tj. 55%, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď v 8 případech, tj. 57%.

Graf 14 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci dle Vašeho názoru potřebují nejvíce vzdělávat?

Graf č. 14 znázorňuje celkový počet odpovědí respondentů na otázku č. 13.

Výběr odpovědí respondenti využili a volili 1 až 3 odpovědi. Celkem bylo 216 odpovědí. Nejvíce odpovědí dostala odpověď b) 59, tj. 86%, následovala odpověď g) 58, tj. 84%, odpověď e) 32, tj. 46%, odpověď d) 22, tj. 32%, odpověď f) 21, tj. 30%, odpověď c) 16, tj. 23% a poslední odpověď a) 8, tj. 12%. V odpovědi g) měli respondenti možnost napsat svůj názor na DVPP, které pedagogičtí pracovníci nejvíce potřebují. Tato odpověď se umístila na druhém místě a využilo ji celých 84% respondentů. 38 respondentů uvedlo, že se potřebují vzdělávat v překážkách komunikace mezi pedagogem a zákonným zástupcem žáka, 10 respondentů uvedlo, že se potřebují vzdělávat v oblasti legislativy, týkající se školství, 4 respondenti uvedli, že se potřebují vzdělávat ve formativním hodnocení, 4 respondenti uvedli, že se potřebují vzdělávat v ITC a 2 respondenti uvedli, že pedagogičtí pracovníci se potřebují vzdělávat v oblasti psychologie člověka.

Otázka č. 14

Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?

Tabulka 16 Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka Pedagoga	Odpovědi celkem
a)	5 (18%)	10 (13%)	2 (9%)	0 (0%)	2 (14%)	19 (13%)
b)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
c)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
d)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
e)	15 (54%)	26 (33%)	12 (55%)	0 (0%)	6 (43%)	59 (41%)
f)	8 (28%)	43(54%)	8 (36%)	2 (100%)	6 (43%)	67 (46%)
Celkem	28	79	22	2	14	

Otázka č. 14 poskytla respondentům více možností výběru.

a) nedostatečná motivovanost

Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 5 případech, tj. 18%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 10 případech, tj. 13%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 2 případech, tj. 9%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď ve 2 případech, tj. 14%.

b) nedostatečná nabídka

tuto odpověď nezvolil ani 1 respondent

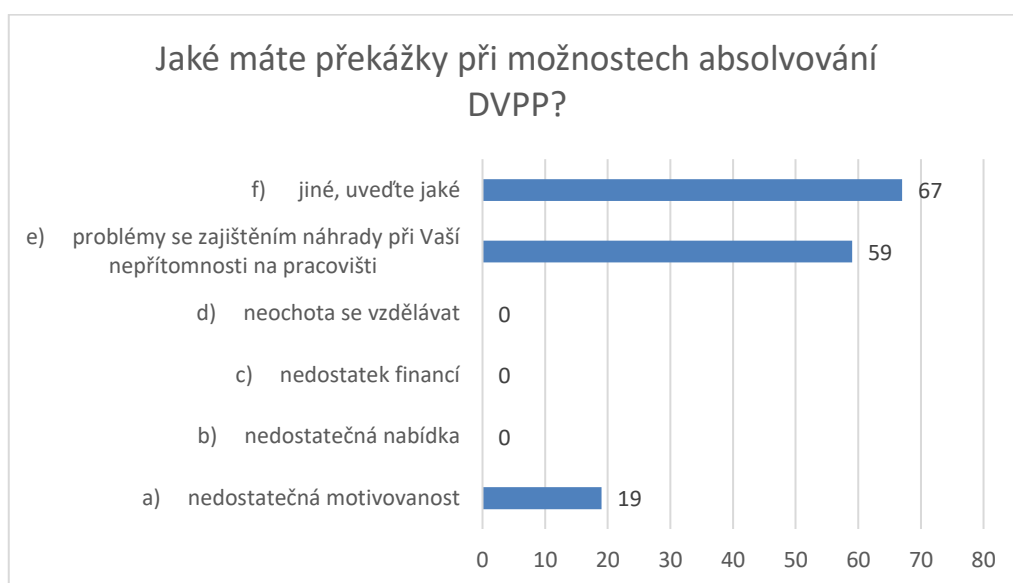
c) nedostatek financí

tuto odpověď nezvolil ani 1 respondent

d) neochota se vzdělávat

tuto odpověď nezvolil ani 1 respondent

- e) problémy se zajištěním náhrady při Vaší nepřítomnosti na pracovišti
 Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 15 případech, tj. 54%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 26 případech, tj. 33%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily ve 12 případech, tj. 55%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď v 6 případech, tj. 43%.
- f) jiné, uveďte jaké
 Učitelky 1. stupně tuto odpověď zvolily v 8 případech, tj. 28%, učitelky 2. stupně zvolily tuto odpověď ve 48 případech, tj. 54%, vychovatelky školní družiny tuto odpověď zvolily v 8 případech, tj. 36%, speciální pedagogové tuto možnost nezvolili, asistentky pedagoga zvolily tuto odpověď v 6 případech, tj. 43%. Všichni respondenti na tuto možnost shodně uvedli, že nemají žádné překážky při možnostech absolvování DVPP.

Graf 15 Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?

Graf č. 14 ukazuje celkové výsledky všech respondentů na otázku č. 14. Na tuto otázku odpovědělo všech 145 respondentů. Nejvíce odpovědí bylo f) 67, tj. 46%, odpověď e) 59, tj. 41%, odpověď a) 19 respondentů, tj. 13%. Odpovědi k bodům b), c) a d) nebyly. V odpovědi f) všichni respondenti, kteří si vybrali tuto možnost uvedli, že nemají žádné překážky při absolvování DVPP.

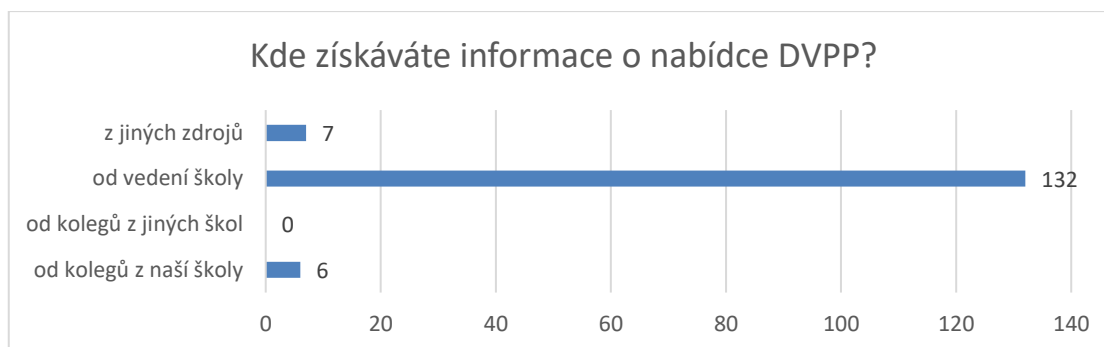
Otázka č. 15

Kde získáváte informace o nabídce DVPP?

Tabulka 17 Kde získáváte informace o nabídce DVPP?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistent pedagoga
a) od kolegů z naší školy	2 (7%)	4 (5%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
b) od kolegů z jiné školy	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
c) od vedení školy	26 (93%)	71 (90%)	20 (91%)	2 (100%)	13 (93%)
d) z jiných zdrojů	0 (0%)	4 (5%)	2 (9%)	0 (0%)	1 (7%)
Celkem	28 (100%)	79 (100%)	22 (100%)	2 (100%)	14 (100%)

Na tuto otázku odpověděly učitelky 1. stupně ve 2 případech a) tj. 7%, odpověď c) v 26 případech, tj. 93%, odpověď b) a d) se neobjevila. Učitelky 2. stupně odpověděly ve 4 případech a), tj. 5%, c) v 71 případech, tj. 90%, d) ve 4 případech, tj. 5%, odpověď b) se neobjevila. Vychovatelky ŠD odpověděly c) ve 20 případech, tj. 91%, d) ve 2 případech, tj. 9% a odpovědi a) a b) se neobjevily. Speciální pedagogové označili odpověď c) ve 2 případech, tj. 100%, odpovědi a), b) a d) se u nich neobjevily. Asistentky pedagoga zvolily odpověď c) ve 13 případech, tj. 93%, odpověď d) v 1 případě tj. 7% a odpověď-i a) a b) se neobjevily.

Graf 16 Kde získáváte informace o nabídce DVPP?

Graf č. 16 znázorňuje celkový počet odpovědí pedagogických pracovníků na otázku č. 15. Pedagogičtí pracovníci na tuto otázku vybrali nejčastěji odpověď c), na ni odpovědělo 132 respondentů, tj. 91%, odpověď a) preferovalo 6 pedagogických pracovníků, tj. 4% a odpověď d) vybralo 6 pedagogických pracovníků, tj. 4%, odpověď b) nebyla vybrána.

Otázka č. 16

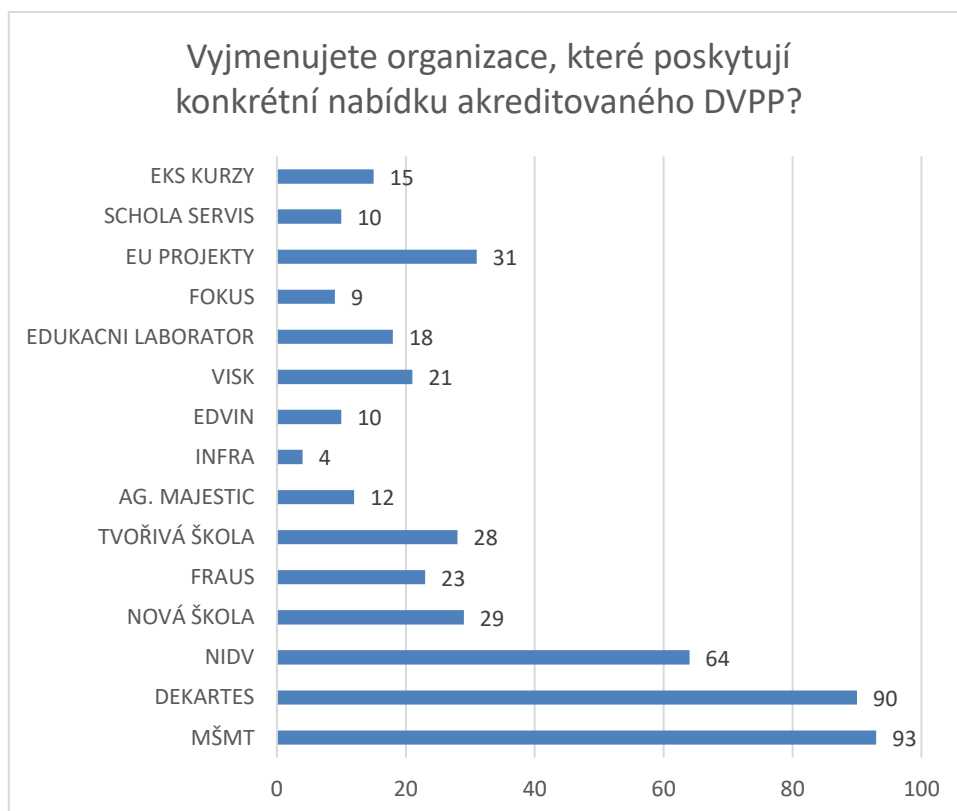
Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?

Otázka č. 16 byla otevřenou otázkou. Pedagogičtí pracovníci měli vyjmenovat organizace, které poskytují nabídku akreditovaného vzdělávání. Respondenti vyjmenovali od 1 do 5 organizací, které poskytují akreditované DVPP. Na tuto otázku bylo celkem 457 odpovědí. V tabulce autorka představí všechny odpovědi na otázku č. 16. dle četnosti odpovědí.

Tabulka 18 Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka Pedagoga	Odpovědi celkem
MŠMT	20	46	15	2	10	93 (21%)
DESKARTES	19	48	15	2	6	90 (19%)
NIDV	15	36	8	1	4	64 (14%)
EU PROJEKTY	10	21	4	2	4	31 (7%)
NOVÁ ŠKOLA	0	21	4	1	3	29 (6%)
TVOŘIVÁ ŠKOLA	3	16	4	2	3	28 (6%)
FRAUS	15	3	2	1	2	23 (5%)
VISK	10	6	1	2	2	21 (5%)

EDUKACNI LABORATOR	2	12	2	0	4	18 (4%)
EKS KURZY	3	6	3	2	1	15 (3%)
AG. OI, MAJESTIC	2	6	1	1	2	12 (3%)
EDVIN	1	3	2	1	3	10 (2%)
SCHOLA SERVIS	2	4	1	1	2	10 (2%)
FOKUS	1	5	1	0	2	9 (2%)
INFRA	1	1	0	2	0	4 (1%)
Celkem Respondentů	28	79	22	2	14	

Graf 17 Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?

Graf č.17 ukazuje odpovědi všech 145 respondentů na otázku č. 16.

Otázka č. 17

Jaké máte konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?

Tabulka 19 Máte nějaké konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?

	Učitelky 1.stupeň	Učitelky 2.stupeň	Vychovatelky ŠD	Speciální pedagogové	Asistentka Pedagoga	Odpovědi celkem
Počet odpovědí	4 (14%)	12 (15%)	3 (14%)	1 (50%)	2 (14%)	22 (15%)
Spokojeni	6 (22%)	14 (18%)	4 (18%)	1 (50%)	2 (14%)	27 (19%)
Neodpověděli	18 (64%)	53 (67%)	15 (68%)	0 (0%)	10 (72%)	96 (66%)
Celkem respondentů	28	79	22	2	14	

Tato otázka nabízela respondentům podat konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP.

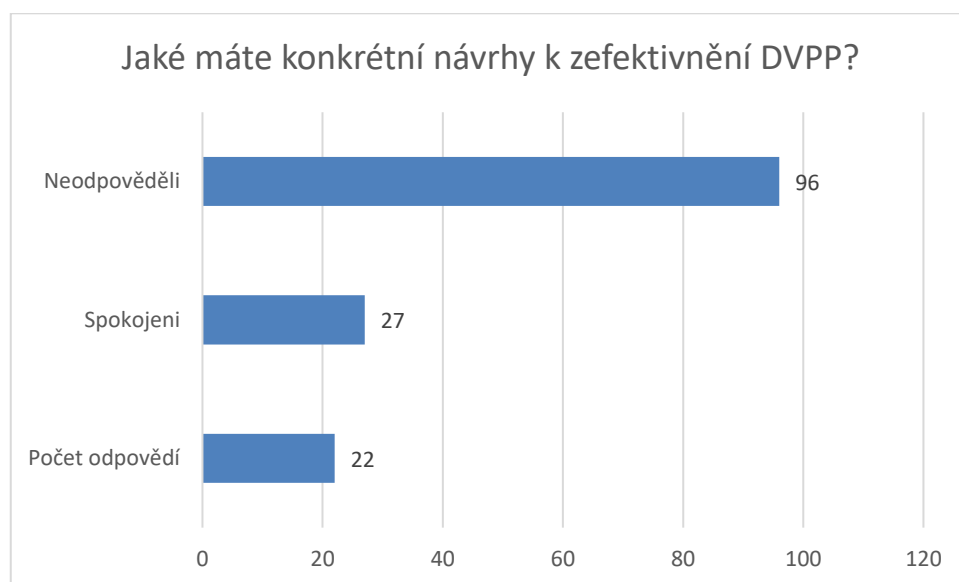
Na tuto otázku odpověděly 4 učitelky 1. stupně, tj. 14%. Zde autorka uvádí doslovné odpovědi učitelek 1. stupně: Každé pololetí povinně minimálně 1 DVPP pro každého pedagogického pracovníka; Možnost vzdělávání na naší ZŠ; Změna celého systému českého školství; Možnost větší spolupráce. 6 učitelek, tj. 22% jich odpovědělo, že jsou se stávajícím stavem spokojeni a 18, tj. 64% neodpovědělo.

Učitelky 2. stupně odpověděly ve 12 případech, tj. 15%. Zde autorka uvádí doslovné odpovědi učitelek 2. stupně: Zvýšení vnitřní motivace pedagogických pracovníků; Zrušení tarifů, které nemotivují k vyšším výkonům; Pedagogičtí pracovníci nejsou finančně motivováni; Pedagogové jsou přetěžováni; Možnost vzdělávat se na vlastní škole; Snížení úvazku o jednu hodinu týdně, která by se věnovala DVPP; Zrušení tarifů, které demotivují ty, kteří chtějí dělat něco navíc; Pedagogičtí pracovníci by měli v sobě hledat motivaci k vlastnímu rozvoji; Větší spolupráce s vedením školy; Větší nabídka alternativních způsobů DVPP; Více využívat ITC technologie při DVPP, Změnit systém školství v ČR. 14 učitelek 2. stupně, tj. 18% odpovědělo, že jsou spokojeni a 53 tj, 67% jich neodpovědělo. Vychovatelky školní družiny odpověděly ve 3 případech, tj. 14%, Zde autorka uvádí doslovné odpovědi vychovatelek školní družiny: Větší finanční ohodnocení pedagogických pracovníků, kteří na sobě profesně pracují; Spolupráce

s jinými školami, které zajišťují DVPP; Snížení úvazku vychovatelky a tím získání více času na profesní rozvoj. Spokojeny jsou 4 vychovatelky školní družiny, tj. 18% a 15, tj. 68% jich neodpovědělo.

Speciální pedagogové odpověděli v 1 případě, tj. 50%. Zde autorka uvádí doslovnou odpověď na tuto otázku: Pedagogický pracovník by měl hledat motivaci především u sebe, protože učitelství je nejen zaměstnání, ale hlavně poslání. V 1 případě tj. 50% byli speciální pedagogové spokojeni, odpověď nebyla.

Asistentky pedagoga odpověděly ve 2 případech, tj. 14%. Zde autorka uvádí doslovné odpovědi: Časová zátěž a následně její velmi malé finanční hodnocení asistentů pedagoga nemůže motivovat k větším výkonům, proto je potřeba přehodnotit a náležitě finančně ohodnotit tuto práci; Více využívat e-learning, který je časově velmi výhodný. Ve 2 případech tj. 14% byly spokojeny se stávajícím stavem a v 10 případech tj. 72% na tuto otázku neodpověděly.

Graf 18 Jaké máte konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?

Graf č. 18 nám ukazuje celkový počet respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli. Tento počet je k celkovému počtu respondentů velmi nízký.

5 VÝSLEDKY EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ A ODPOVĚDI NA HYPOTÉZY

Do výzkumného šetření bylo zapojeno celkem 145 pedagogických pracovníků základních škol. Cílem výzkumu bylo:

- 1) zjistit, jestli se pedagogičtí pracovníci základních škol účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jestli DVPP vnímají přínos pro svoji praxi
- 2) zjistit, jaké mají podmínky k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků
- 3) zjistit, zda je vedení škol podporuje v dalším vzdělávání,
- 4) zjistit, zda pedagogičtí pracovníci mají povědomí o nabídce akreditovaného DVPP
- 5) zjistit, zda pedagogové aplikují nabyté zkušenosti do své výuky,
- 6) zjistit, jaká je úroveň dalšího vzdělávání z pohledu pedagoga,
- 7) zjistit, zda je financování dalšího vzdělávání problém,
- 8) zjistit, ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci vzdělávají a ve které se potřebují vzdělávat

5.1 CELKOVÉ VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Z dotazníkového šetření vyplynulo následující:

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 145 respondentů. Největší zastoupení měli respondenti věkového rozmezí 51 – 60 let, kterých bylo 34%, nejvíce respondentů 55% bylo s aprobací učitel pro 2. stupeň základní školy.

Ke zjištění, zda se respondenti účastní DVPP a zda vnímají přínos dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro svoji praxi se vztahovaly otázka č.1 a č.5. U otázky č.1. kolikrát se zúčastnili pedagogičtí pracovníci DVPP za posledních 12 měsíců zvolili nejčastěji odpověď 3 – 4x za posledních 12 měsíců a to v 68%. U otázky č. 5 vnímalo DVPP jako přínos pro svoji praxi 96% pedagogických pracovníků. Z výsledků vyplývá, že pedagogičtí pracovníci se aktivně zapojují do DVPP a tato aktivita jim přináší zkvalitňování své práce. Předpoklad, že DVPP má přínos, se tedy potvrdil.

Důležité jsou podmínky, které mají pedagogičtí pracovníci při realizaci DVPP, s tímto tématem byly spjaty otázky č. 4, 14 a 15. V otázce č. 4 zda je obsah vzdělávání zaměřen

na jejich aprobaci, uvedlo 91% respondentů kladně, v otázce č.14 jaké mají překážky v absolvování DVPP uvedlo 46% respondentů, že žádné překážky v absolvování DVPP nemají, v otázce č. 15, kde získávají informace o DVPP odpovědělo nejčastěji, že od vedení školy 91% respondentů. Zaměření DVPP na aprobaci respondentů splnilo požadavky, které se od těchto aktivit požadují. Překážky v DVPP vnímá velké procento respondentů. Největší překážkou je nepřítomnost pedagoga na pracovišti, který se vzdělává a musí se za něj najít náhrada ve vzdělávacím procesu.

Nedílnou součástí problematiky DVPP je podpora vzdělávání ze strany vedení školy. Tomuto tématu se věnovaly otázky č.3 a č.7. Na otázku č.3, zda je na škole DVPP povinné odpovědělo 69% respondentů, že tuto povinnost mají. Otázka č. 7, zda vedení školy podporuje DVPP byla zodpovězena kladně v 91%, to ukazuje, že vedení školy má o DVPP zájem. Z této otázky vyplynulo, že vedení škol dotázaných respondentů přistupuje aktivně k vyhledávání DVPP a následném předávání informací svým zaměstnancům.

Zjištěním, zda mají pedagogové povědomí o nabídce akreditovaného DVPP se zabývala otevřená otázka č. 16. Na tuto otázku odpovědělo 100% respondentů, každý z nich uvedl minimálně 1 správnou odpověď. Správných odpovědí bylo celkem 457. Respondenti uvedli nejčastěji MŠMT v 21%, agenturu Descartes v 19% a NIDV ve 14%. Z těchto čísel je zřejmé, že povědomí o akreditovaném DVPP zúčastněných respondentů je na dobré úrovni.

Zjišťováním, zda dotazovaní pedagogové aplikují nové poznatky z DVPP do výuky, se zabývala otázka č. 9. Na tuto otázku odpovědělo 59% respondentů, že aplikují více než 50% nových poznatků do své výuky, pouze 1% dotazovaných odpovědělo, že do své výuky aplikuje 100% nově nabytých poznatků. Úroveň aplikace poznatků z DVPP do výuky není na vysoké úrovni, zde je třeba zlepšení.

Otázkou, jaká je úroveň DVPP dle respondentů, se zabývala otázka č. 6. Na tuto otázku bylo nejvíce kladných odpovědí, tj. 73%, odpovědí spíše ano bylo 24%. Dle respondentů je DVPP, které navštěvují na úrovni, která odpovídá jejich požadavkům. Z tohoto výsledku je zřejmé, že DVPP v ČR má kvalitní úroveň.

Důležitou součástí jsou podmínky, které dává zaměstnavatel pedagogickým pracovníkům. S podmínkami souvisí financování DVPP. S tímto tématem byly spjaty

otázky č. 10 a č. 11. Na otázku č. 10 odpovědělo 90% dotazovaných, že jim je DVPP hrazeno a na otázku č. 11, zda by si DVPP hradili z vlastních zdrojů odpovědělo 56% dotazovaných ano. Význam DVPP pro pedagogické pracovníky se potvrdil i u těchto otázek. Vedení škol je schopno ve velké míře zajistit financování DVPP svým zaměstnancům. Pedagogičtí pracovníci jsou ochotni si ve velké míře financovat DVPP ze svých zdrojů.

Poslední výzkumná otázka se věnovala vzdělávacím potřebám respondentů. Zabývala se tím, ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci nejvíce vzdělávají a ve které oblasti se dle jejich názoru je potřeba nejvíce vzdělávat. Otázky č.8, č.12 a č. 13 se věnují tomuto tématu. Otevřená otázka dala respondentům možnost výběru, jakou formu DVPP preferují. Na tuto otázku odpovědělo 56% respondentů, že preferují přednášku. Na otázku č. 12 respondenti odpověděli, že nejvíce v 70% se vzdělávají v oblasti prevence rizikového chování žáků. Na otázku, ve které oblasti se potřebují nejvíce vzdělávat odpovědělo 86% dotazovaných, že je potřeba se nejvíce vzdělávat v oblasti vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami. Z výsledků odpovědí je zřejmé, že většina respondentů vnímá potřebu vzdělávat se v oboru, který je v dnešní době aktuální a týká se inkluze. Zapojování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do školního procesu potřebuje vzdělané pedagogy, kteří tomuto problému rozumí. Což si respondenti plně uvědomují a vnímají potřebu se v tomto oboru dále vzdělávat.

5.2 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ.

Hypotéza 1: Minimálně 80% pedagogických pracovníků vnímá podporu vedení školy při DVPP.

Hypotéza 1 se potvrdila. Celkem 91% pedagogických pracovníků vnímá podporu vedení školy při DVPP.

Hypotéza 2: Minimálně 80% pedagogických pracovníků vnímá přínos dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro svoji praxi.

Hypotéza 2 se potvrdila. Celkem 96% pedagogických pracovníků vnímá přínos dalšího vzdělávání pro svoji praxi.

Hypotéza 3: Minimálně 80% pedagogických pracovníků aplikuje více než 50% poznatků z dalšího vzdělávání do své praxe.

Hypotéza 3 se nepotvrdila. Více než 50% poznatků aplikuje do své výuky pouze 59% pedagogických pracovníků.

Hypotéza 4: Minimálně 80% pedagogických pracovníků má povědomí o aktuální nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Hypotéza 4 se potvrdila. 100% pedagogických pracovníků má povědomí o aktuální nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a využívá ji.

5.3 DOPORUČENÍ K ZEFEKTIVNĚNÍ DVPP.

Na základě výsledků autorka doporučuje:

5.3.1 DOPORUČENÍ PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Základním kamenem každé školy je pedagogický pracovník. Pedagog by se měl věnovat celou svoji profesní kariéru sebevzdělávání. K tomu patří další vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogický pracovník by si měl sestavit plán dalšího vzdělávání a vytyčit si cíle (krátkodobé i dlouhodobé), kterých chce dosáhnout. Následně se pravidelně zúčastňovat dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které jsou přínosem nejen pro jedince, školu, ale hlavně pro žáky, kterým pedagog své nabyté zkušenosti předává. Další vzdělávání není jen pro začínající pedagogické pracovníky, ale i pro pedagogy s dlouholetou praxí. Další vzdělávání otevírá nové obzory, které pomáhají pedagogům překonávat zaběhlé stereotypy, dává možnosti poznat inovativní metody a formy vyučování. Další vzdělávání pedagogických pracovníků by měl pedagog vnímat ne jako jednu z mnoha dalších povinností a nutné zlo, ale jako přínos pro svůj osobnostní a profesní rozvoj.

5.3.2 DOPORUČENÍ PRO ŘEDITELE ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Důležitým aspektem je vedení školy, tj. ředitel školy. Ředitel školy jako vedoucí pracovník je odpovědný za celý chod školy, žáky i své podřízené, tj. pedagogické pracovníky. Ředitel by měl mít zájem na vzdělávání nejen žáků, ale i svého pedagogického sboru. Proto by měl dbát na sestavování plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vymezit přesně identifikaci potřeb školy, časové plánování a celkovou realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Důležité je i vyhodnocení samotného vzdělávání z hlediska toho, co se podařilo splnit a na čem je ještě potřeba pracovat. Důsledná kontrola a finanční ohodnocení pedagogů, kteří se pravidelně vzdělávají by měla být samozřejmostí. Neméně důležitá je motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání. Kde je motivován ředitel, tam jsou motivováni i další pedagogičtí pracovníci.

5.3.3 DOPORUČENÍ PRO ZŘIZOVATELE ŠKOL

Zřizovatelé základních škol mají vnímat kvalitní vzdělání jako prioritu u svých cílů. Pokud ředitelé škol a zřizovatelé vnímají přínos DVPP pro vzdělávání jako prioritní, je s největší pravděpodobností jisté, že kvalita vzdělávání na školách bude stoupat. Bylo by přínosné, kdyby zřizovatel školy měl o této problematice přehled a spolupracoval s vedením školy. Vedení školy by mělo předkládat plán DVPP a zřizovatel by měl zaujmout takový postoj, aby byl nápomocen k jeho plnění. Spolupráce na této úrovni může mít pozitivní výsledky v oblasti kvalitního vzdělávání.

5.3.4 DOPORUČENÍ PRO VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE

Vzdělávací instituce poskytují další vzdělávání napříč všemi stupni školství. Zaměření vzdělávacích institucí by se mělo orientovat na potřeby a přání různých stupňů a typů škol a poskytovat nejen odborně vedené vzdělávací akce, ale i ty pro klienta zajímavé. Vyjít vstříc požadavkům škol o akce na domácí půdě klienta. Pro pedagogické pracovníky je to časově méně náročné, školení nebo jiný typ vzdělávání je tak dostupnější pro více pedagogických pracovníků najednou, a z hlediska známého prostředí pro pedagogy i příjemnější. Nabídka DVPP by měla být založena na základě potřeb škol, je proto potřeba, aby vzdělávací instituce spolupracovaly se všemi subjekty, pro které připravuje nabídku vzdělávacích aktivit. Ptát se po potřebách svých potencionálních klientů, navrhovat řešení, které bude vyhovovat vzdělávaným.

5.3.5 DOPORUČENÍ PRO MŠMT

Důležitým a hlavním úkolem Pro MŠMT je vytvořit podmínky vhodné pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dle odpovědí respondentů by mělo MŠMT snížit úvazek pedagoga o jednu hodinu týdně, která by se mohla věnovat dalšímu vzdělávání, či vytvořit pro pedagoga pracovní volno na další vzdělávání, aniž by to narušilo chod školy, tzn. zajistit dostatek financí na suplované hodiny, které musí ostatní pedagogové za chybějícího odučit. Důležité je také zajistit dostatek financí na kvalitní další vzdělávání pedagogických pracovníků, aby při větším zájmu o další vzdělávání nebyl problém s financováním. Dohlížet na to, aby vzdělávací instituce více spolupracovaly se subjekty, kterým nabízejí další vzdělávání pedagogických pracovníků, aby nabídka byla ztotožněna s požadavky klientů vzdělávacích institucí. Nezbytné je pak vybavit školská zařízení potřebným ICT zařízením, které je v dnešní době nutností pro nový typ dalšího

vzdělávání (e-learning). A v neposlední řadě požadovat po školských zařízeních, aby měl každý ředitel a následně pedagog zpracovaný plán dalšího vzdělávání na daný školní rok, a tento plán byl plně využíván a dodržován.

ZÁVĚR

Na současného pedagogického pracovníka jsou v naší společnosti kladeny vysoké nároky, které jsou s touto profesí souvisejí. Další vzdělávání pedagogických pracovníků k těmto nárokům patří. Je spojeno s profesním růstem pedagoga a jeho aprobací. Další vzdělávání pedagogických pracovníků napomáhá k získávání nových informací, sleduje nové trendy ve výuce a pedagogický pracovník je následně využívá ve své výuce. Pedagogové se zapojují do různých aktivit, týkajících se dalšího vzdělávání. Jednou z mnoha aktivit jsou projekty, díky kterým školy získávají finanční prostředky, které následně využívají pro rozvoj vzdělávání nejen u žáků, ale i u pedagogů.

Cílem této diplomové práce bylo seznámit se se systémem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v České republice a následně i s postojem učitelů vybraných základních škol k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků.

V teoretické části autorka za pomoci odborné literatury, charakterizuje pojem další vzdělávání pedagogických pracovníků. Jsou zde definovány pojmy pedagogický pracovník, požadavky na pedagogického pracovníka, druhy a formy dalšího vzdělávání. V práci je představena konkrétní nabídka dalšího vzdělávání a finanční zajištění dalšího vzdělávání. Diplomová práce odkazuje na strategické dokumenty týkající se dalšího vzdělávání a legislativní rámec, který zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Praktická část podrobně popisuje průběh výzkumného šetření. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, zda se pedagogičtí pracovníci vybraných základních škol účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jaké mají podmínky k dalšímu vzdělávání, a zda vedení školy podporuje jejich profesní rozvoj. Dále zjišťuje, zda-li pedagogický pracovník aplikuje nové poznatky do výuky, a jestli se orientuje v nabídce organizací, které mají akreditaci k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. V neposlední řadě, zkoumá, zda je na školách, z pohledu respondentů dostatek finančních prostředků k dalšímu vzdělávání. Výzkumné šetření přineslo řadu informací, které jsou důležité v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Většina respondentů, jak vyplývá z dotazníkového šetření, má zájem o další vzdělávání. Také vedení škol DVPP podporuje jak nabídkou, tak i finančním zajištěním, které poskytuje na další vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BAREŠOVÁ, A. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: Vox a.s., 2011. ISBN 978-80-87480-00-7.

BELZ, H. a M. SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7178-479-6.

JUŘIČKA, O., F. van BOMEL, a J.A EVANGELU. *Efektivita vzdělávání*, Ostrava: Key publikistik s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7418-197-9.

JŮVA, V. *Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Mikada, 2011. ISBN 80-85931-95-8.

KOHNNOVÁ, J. *Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2004. ISBN 80-7290-148-6.

KUCHARČÍKOVÁ, A. a J. VODÁK. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3651-8.

LAZAROVÁ, B. *Cesty dalšího vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 2006. ISBN 978-80-7315-114-0.

MISKELL, J.R. a V. Miskell. *Pracovní motivace*. 1. vyd. Praha: Grada, 1996. ISBN 80-7169-317-0.

PLAMÍNEK, J. *Vzdělávání dospělých*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4806-1.

PRŮCHA, J, E. Walterová, a J. Mareš. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

PRŮCHA, J. a J. Veteška. *Andragogický slovník*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.

SPIPKOVÁ, V. a kol. *Současné proměny ve vzdělávání učitelů*. Brno: Padio, 2004. ISBN 80-7315-081-6.

TOMEK, K. *Klíčové kompetence v základním vzdělávání*. Praha: Výzkumný pedagogický ústav v Praze, 2007. IBSN 978-80-87000-07-6.

VETEŠKA, J. *Kompetence ve vzdělávání dospělých. Pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: UJAK, 2007. IBSN 978-80-86723-98-3.

ZLÁMALOVÁ, H. *Distanční vzdělávání a e-learning*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2008 IBSN 978-80-86723-56-3.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

(0) OECD – *The OECD Handbook for Innovative Learning Environments*. 2017. Dostupný z <https://read.oecd-ilibrary.org/education/the-oecd-....> [cit. 2019-10-26].

Seznam použitých internetových zdrojů

(1) ČESKO: Zákon č. 561/2004 Sb., ze dne 10.11.2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>.

(2) ČESKO: Zákon č. 563/2004 Sb., ze dne 10.11.2004 o pedagogických pracovnících. Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>.

(3) ČESKO: Zákon č. 262/2006 Sb., ze dne 7.6.2006 zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>.

(4) ČESKO: Zákon č. 18/2004 Sb., ze dne 1.5.2004 o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU. Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-18>.

(5) ČESKO: Zákon č. 111/1998 Sb., ze dne 29.5.1998 o vysokých školách. Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>.

(6) Vyhláška č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Dostupná z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-179>.

(7) Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Dostupná z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-317>.

- (8) KOLEKTIV AUTORŮ. [online]. Národní program vzdělávání ČR. Dostupné z <http://www.vzdelavani2020.cz/narodni-program-vzdelavani-cr-bila-kniha.html>. [06-11-2019].
- (9) ČŠI. Mezinárodní šetření TALIS [online]. Dostupné z <https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/TALIS> [29-11-2019].
- (10) Strategie vzdělávací politiky 2020. Dostupné z <http://www.vzdelavani2020.cz>. [30-11-2019].
- (11) MŠMT. [online]. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie-2020_web.pdf. [25-11-2019].
- (12) Národní institut pro další vzdělávání [online]. Dostupné z <http://rozcestnik.nidv.cz/front/sekce/96?idCategory=96>[cit. [20-11-2019].
- (13) Kompetence učitele, *Metodický portál RVP* [online]. Praha 2011. Dostupné z: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/K/Kompetence_u%C4%8Ditele [21-11-2019] .
- (14) Vysokoškolské kvalifikační práce, [online]. Dostupné z https://theses.cz/id/yr2lyw/j_brozova_BPD_def.pdf [27-11-2019].
- (15) Úvod do pedagogiky, Pedagogická fakulta Masarykova univerzita v Brně. [online]. Dostupné z https://is.muni.cz/elportal/estud/pedf/ps09/uvod_ped/web/pedagog.html. [27-10-2019].
- (16) NIDV. [online]. Dostupné z: <http://rozcestnik.nidv.cz/front/sekce/96?idCategory=96>. [27-11-2019].
- (17) Distanční vzdělávání a e-learning. [online]. Dostupné z <https://docplayer.cz/317846-Distancni-vzdelavani-a-elearning-ucebni-text-pro-distancni-studium.html>. [15-11-2019].
- (18) Národní zpráva mezinárodního šetření TALIS 2018. [online]. http://www.csicr.cz/html/2019/Narodni_zprava_TALIS_2018/flipviewerxpress.html. [27-11-2019].

- (19) RVP [online]. Dostupný z www.rvp.cz/klicovekompetence [cit. 20-10-2019].
- (20) Národní vzdělávací institut, [online]. Dostupný z <https://www.nidv.cz/o-nas>. [cit. 20-10-2019].
- (21) Vzdělávací institut Středočeského kraje. [online]. Dostupné z <https://visk.cz/4-o-nas>. [cit. 20-10-2019].
- (22) Informační centrum o vzdělávání. [online]. Dostupné z <https://www.eduin.cz>. [cit. 20-10-2019].
- (23) Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. [online]. Dostupné z https://www.kvic.cz/aktuality/1/1/Titulni_stranka. [cit. 21-10-2019].
- (24) Obecně prospěšná společnost Nová škola. Praha. [online]. Dostupné z <http://www.novaskolaops.cz/kdo-jsme/>. [cit. 21-10-2019].
- (25) Zřetel, společnost pro vzdělávání. Brno. [online]. Dostupné z <https://www.zretel.cz/dvpp/>. [cit. 21-10-2019].
- (26) Tandem. Jazyková škola. [online]. Dostupné z <https://www.tandem.cz/kurzy-pro-ucitele>. [cit. 21-10-2019].
- (27) Národní ústav pro vzdělávání. Praha. [online]. Dostupné z <http://www.nuv.cz/search.php?action=results&query=dalši+vzdělávání>. [cit. 21-10-2019].
- (28) Dlouhodobé vzdělávání. Ministerstvo školství a mládeže. [online]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dz-cr-2019-2023>. [cit. 24-11-2019].
- (29) MŠMT. Strategie vzdělávací politiky 2030+. Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/sl2-podpora-ucitelu-reditelu-a-dalsich-pracovniku-ve?highlightWords=strategie+2030%2B>. [cit. 24-11-2019].
- (30) DESCARTES. Vzdělávací agentura. Praha. [online]. Dostupné z <https://www.descart.cz>. [cit. 20-11-2019].

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1 [8, str. 93]	27
Tabulka 2 Formy vzdělávání	30
Tabulka 3 Četnost absolvování DVPP u různých pedagogických profesích	47
Tabulka 4 Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?	48
Tabulka 5 Je DVPP na Vaší škole povinné?	50
Tabulka 6 Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši aprobaci?	51
Tabulka 7 Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?	52
Tabulka 8 Mělo DVPP dle Vašeho názoru, které jste absolvovali za posledních 12 měsíců kvalitní úroveň?	54
Tabulka 9 Vedení Vaší školy podporuje DVPP?	55
Tabulka 10 Jakou formu DVPP preferujete?	57
Tabulka 11 Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?	58
Tabulka 12 Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?	60
Tabulka 13 Jste ochotni financovat si DVPP z vlastních zdrojů?	61
Tabulka 14 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejčastěji vzdělávají?	63
Tabulka 15 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci potřebují nejvíce vzdělávat?	66
Tabulka 16 Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?	69
Tabulka 17 Kde získáváte informace o nabídce DVPP?	71

Tabulka 18 Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?	72
---	----

Tabulka 19 Máte nějaké konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?	74
--	----

Seznam grafů

Graf 1 Podíl učitelů, kteří se za posledních 12 měsíců zúčastnili vybraných aktivit profesního rozvoje v mezinárodním šetření TALIS (v %).	42
Graf 2 Celková účast všech respondentů na DVPP v posledních 12 měsících	48
Graf 3 Délka praxe pedagogických pracovníků	49
Graf 4 Je účast na DVPP na Vaší škole povinná?	50
Graf 5 Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši praxi?	52
Graf 6 Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?	53
Graf 7 Mělo dle Vašeho názoru DVPP, které jste absolvovali za posledních 12 měsíců kvalitní úroveň?	55
Graf 8 Vedení Vaší školy podporuje DVPP?	56
Graf 9 Jaké formy DVPP preferujete?	58
Graf 10 Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?	59
Graf 11 Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?	61
Graf 12 Jste ochotni si DVPP financovat z vlastních zdrojů?	62
Graf 13 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejvíce vzdělávají?	65
Graf 14 Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci dle Vašeho názoru potřebují nejvíce vzdělávat?	68

Graf 15 Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?	70
Graf 16 Kde získáváte informace o nabídce DVPP?	71
Graf 17 Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?	73
Graf 18 Jaké máte konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?	75

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....I

Příloha B - Ukázka vyplněného dotazníku.....II

Diplomová práce „Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich profesní rozvoj“

Vážení kolegové, ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který bude sloužit k vypracování diplomové práce.

Věk:

Aprobace:

1. Kolikrát jste se účastnili dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v posledních dvanácti měsících?

- a) 1 - 2
- b) 3 - 4
- c) 5 - více
- d) Žádné. Proč?

2. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

- a) do 3 let
- b) do 10 let
- c) 11 – 20 let
- d) 21 a více let

3. Je DVPP na Vaší škole povinné?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřena na Vaši aprobaci?

- a) ano

- b) ne
- c) nevím

5. Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?

- a) Ano. V čem?

- b) Ne. Proč?

6. Mělo dle Vašeho názoru DVPP, které jste absolvovali za posledních dvanáct měsíců kvalitní úroveň?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) ne
- d) spíše ne
- e) nevím

7. Vedení Vaší školy podporuje DVPP?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

8. Jakou formu DVPP preferujete? (přednáška, e-learning, kurz, školení, seminář, kurz, výcvik, dílna)

9. Aplikujete nové poznatky ze školení a seminářů následně do své výuky?

- a) ano

- b) ne
 - c) nevím
-

10. Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?

- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
-

11. Jste ochotni si DVPP financovat z vlastních zdrojů?

- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
-

12. Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejvíce vzdělávají?

- a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících
 - b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami
 - c) osobností rozvoj
 - d) cizí jazyky
 - e) prevence rizikového chování žáků
 - f) syndrom vyhoření
 - g) jiné, vyjmenujte v jaké
-
-

13. Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci dle Vašeho názoru potřebují nejvíce vzdělávat?

- a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících
- b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami
- c) osobnostní rozvoj

- d) cizí jazyky
 - e) prevence rizikového chování žáků
 - f) syndrom vyhoření
 - g) jiné, vyjmenujte v jaké
-
-

14. Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?

- g) nedostatečná motivovanost
 - h) nedostatečná nabídka
 - i) nedostatek financí
 - j) neochota se vzdělávat
 - k) problémy se zajištěním náhrady při Vaší nepřítomnosti na pracovišti
-

15. Kde získáváte informace o nabídce DVPP?

- a) od kolegů z naší školy
 - b) od kolegů z jiných škol
 - c) od vedení školy
 - d) z jiných zdrojů, uveďte z jakých
-

16. Vyjmenujte organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?

17. Jaké máte konkrétní návrhy ke zefektivnění DVPP?

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali na vyplnění tohoto dotazníku.

Příloha B - Ukázka vyplněného dotazníku:

Diplomová práce „Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich profesní rozvoj“

Vážené kolegyně, vážení kolegové, ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který bude sloužit k vypracování diplomové práce.

Věk: 32

Aprobace: učitelství 1. stupně ZČ

1. Kolikrát jste se zúčastnili DVPP v posledních dvanácti měsících?

- a) 1 - 2
- b) 3 - 4
- c) 5 - více
- d) Žádné. Proč?

2. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

- a) do 3 let
- b) do 10 let
- c) do 20 let
- d) 21 a více let

3. Je DVPP na Vaší škole povinné?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Je DVPP, které absolvujete vzhledem k obsahu zaměřeno na Vaši aprobaci?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

5. Vnímáte přínos DVPP pro Vaši praxi?

a) Ano. V čem?

b) Ne. Proč?

6. Mělo dle Vašeho názoru DVPP, které jste absolvovali za posledních dvanáct měsíců kvalitní úroveň?

a) ano

b) spíše ano

c) ne

d) spíše ne

e) nevím

7. Vedení Vaší školy podporuje DVPP?

a) ano

b) ne

c) nevím

8. Jakou formu DVPP preferujete? (přednáška, e-learning, školení, seminář, kurz, výcvik, dílna)

seminář, kurz

9. Aplikujete nové poznatky z DVPP následně do své výuky?

a) ano 100%

b) ne

c) méně než 50%

d) více než 50%

10. Financuje Vaše škola DVPP svým zaměstnancům?

- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
-

11. Jste ochotni si DVPP financovat z vlastních zdrojů?

- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
-

12. Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci z Vaší školy nejvíce vzdělávají?

- a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících
 - b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami
 - c) osobnostní rozvoj
 - d) cizí jazyky
 - e) prevence rizikového chování žáků
 - f) syndrom vyhoření
 - g) jiné, vyjmenujte v jaké
-
-
-

13. Ve které oblasti se pedagogičtí pracovníci dle Vašeho názoru potřebují nejvíce vzdělávat?

- a) získávání kvalifikace dle zákona o pedagogických pracovnících
- b) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími poruchami
- c) osobnostní rozvoj
- d) cizí jazyky
- e) prevence rizikového chování žáků

- f) syndrom vyhoření
- g) jiné, vyjmenujte v jaké

14. Jaké máte překážky při možnostech absolvování DVPP?

- a) nedostatečná motivovanost
- b) nedostatečná nabídka
- c) nedostatek financí
- d) neochota se vzdělávat
- e) problémy se zajištěním náhrady při Vaší nepřítomnosti na pracovišti
- f) jiné, uveďte jaké

15. Kde získáváte informace o nabídce DVPP?

- a) od kolegů z naší školy
- b) od kolegů z jiných škol
- c) od vedení školy
- d) z jiných zdrojů, uveďte z jakých

INTERNET - SOCIÁLNÍ SÍŤE

16. Vyjmenujete organizace, které poskytují konkrétní nabídku akreditovaného DVPP?

HŠMT, DESCARTES, FRAUS, KRITICKÉ MYŠLENÍ, EDVIN, VISK

17. Jaké máte konkrétní návrhy k zefektivnění DVPP?

ZMĚNA CEZÉHO SYSTÉMU ČESKÉHO VĚROSTVÍ. VČTEŽE JSOU
DEMOTIVOVÁNÍ. A PŘETĚŽOVÁNÍ. MUSÍ BÝT VÍCE MOTIVOVÁNÍ
(NEJEDN FINANČNĚ) KE ZEFEKTIVNĚNÍ VÝUKY. ZRUŠENÍ TARIFŮ

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali na vyplnění tohoto dotazníku.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Iva Meškanová

Obor: Andragogika

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich profesní rozvoj

Rok: 2020

Počet stran textu bez příloh: 83

Celkový počet stran příloh: 8

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 30

Vedoucí práce: Doc.PhDr. Karel Kohout CSc.